

Årsberetning 2019

**BERG
SPAREBANK**
Lokalbanken ved din side

Innholdsfortegnelse

Årsberetning 2019	1
Innledning	4
Samfunnsøkonomi og rammevilkår.....	4
Virksomhetens art, lokalisering og styring.	6
Virksomheten i 2019.	11
Risikoforhold og intern kontroll	13
Resultatutvikling.....	15
Kapitalutvikling.....	18
Utsiktene for kommende år	19
Resultatregnskap.....	21
Balanse	23
Eiendeler	23
Gjeld og egenkapital.....	24
Kontantstrømoppstilling.....	25
Generelle regnskapsprinsipper	26
Generelt.....	26
Resultatposter	26
Utlån – beskrivelser og definisjoner	26
Overtatte eiendeler	28
Finansielle instrumenter.....	28
Omregningsregler for valuta	29
Langsiktig gjeld	30
Kontantstrømoppstilling.....	30
Noter	31
NOTE 1 – FINANSIELL RISIKO	31
NOTE 2 – KREDITTRISIKO	32
NOTE 3 – KAPITALDEKNING.....	38
NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO	40
NOTE 5 – RENTERISIKO	41
NOTE 6 – MARKEDSRISIKO	42
NOTE 7 - RENTER OG LIGNENDE KOSTNADER PÅ ANSVARLIG LÅNEKAPITAL.....	44
NOTE 8 – ANDRE RENTEKOSTNADER.....	44
NOTE 9 – PROVISJONSINNTEKTER OG PROVISJONSKOSTNADER	45
NOTE 10 – PENSJON	45
NOTE 11 – LØNN- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER	46
NOTE 12 – LÅN OG YTELSE	46
NOTE 13 – VARIGE DRIFTSMIDLER	47
NOTE 14 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER.....	47
NOTE 15 – SKATT	48
NOTE 16 – KONTANTER OG INNSKUDD I NORGES BANK	49

NOTE 17 – OVERTATTE EIENDELER.....	49
NOTE 18 – EIERANDELER I DATTERSELSKAP	49
NOTE 19 – GJELD KREDITTINSTITUSJONER – INNSKUDD FRA / GJELD TIL KUNDER.....	50
NOTE 20 – GJELD VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	50
NOTE 21 – SPESIFIKASJON AV ANNEN GJELD	51
NOTE 22 – EGENKAPITAL.....	51
NOTE 23 – GARANTIER	51
NOTE 24 – NØKKELTALL.....	52
NOTE 25 – REGNSKAPSPRINSIPPER – Overgang til IFRS fra 2020	53
Revisors beretning for 2019	64

Innledning

Berg Sparebank har datterselskapene AS Storgaten 10 og Berg Sparebank Eiendomsmegling AS som inngår i konsernregnskapet. Konsernregnskapet avviker ikke vesentlig fra bankens regnskap. Der ikke annet er nevnt, tar opplysningene i årsberetningen utgangspunkt i morbankens virksomhet og regnskap.

Berg Sparebank har pr. 31.12.2019 et resultat før skatt på 61,8 mill. kroner (44,8 i 2018). Målt i nominelle kroner er dette et historisk godt resultat for banken, og resultatfremgangen skyldes økt rentenetto, økte inntekter fra verdipapirer, solid vekst i andre driftsinntekter, reduserte kostnader og lave tap på utlån. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) er resultatet 1,77 prosent (1,43) i 2019.

Rentenettoen er økt med 8,8 mill. kroner og utgjorde 68,4 mill. kroner. Økningen i kroner skyldes en kombinasjon av økt utlånsvolum og økt kundemargin. I prosent av GFK øker rentenettoen til 1,96 prosent (1,91) i 2019.

Netto andre driftsinntekter øker med 12,2 mill. kroner og utgjorde 43,5 mill. kroner.

Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer øker med 3,2 mill. kroner til 11,0 mill. kroner. Netto provisjonsinntekter øker med 5,8 mill. kroner til 28,5 mill. kroner, hovedsakelig som følge av økt provisjon fra forsikring og boligkreditt. Netto kursgevinst på finansielle instrumenter øker med 3,2 mill. kroner til 4,0 mill. kroner, til sammen en økning på 12,2 mill. kroner. I prosent av GFK øker netto andre driftsinntekter til 1,25 prosent (1,00) i 2019.

Driftskostnadene for 2019 utgjør 49,8 mill. kroner, og er 0,1 mill. kroner lavere enn kostnadene for 2018. Dette er 0,6 mill. kroner under budsjett, og kostnadsreduksjonen er relatert til langtidssykemelding og redusert bemanning på slutten av året. Målt mot GFK er kostnadene 1,43 prosent (1,60) i 2019. Kostnader i prosent av inntekter i 2019 utgjør 44,5 prosent (54,9).

Tap på utlån og garantier utgjør summen av individuelle nedskrivninger, nedskrivninger på grupper av lån, konstaterte tap og inngått på tidligere tap. Ved utgangen av 2019 inntektsføres 0,3 mill. kroner mot en kostnad på netto 2,0 mill. kroner i 2018. I prosent av GFK utgjør tap på utlån og garantier -0,01 prosent (0,06).

Etter mange år med sterk utlånsvekst har Berg Sparebank bremsset veksten i 2019, og utlånsveksten inklusive Eika Boligkreditt endte på 3,7 prosent. Innskuddsveksten er på 13,9 prosent. Bankens forvaltningskapital er økt med 9,0 prosent til 3,549 milliarder kroner.

Utlån i bankens balanse er ved utgangen av året 2,942 milliarder kroner, mens porteføljen i Eika Boligkreditt er på 1,387 milliarder kroner – totalt er utlånsporteføljen på 4,329 milliarder kroner. Bankens forretningskapital er på 4,937 milliarder kroner, en økning på 5,3 prosent.

Samfunnsøkonomi og rammevilkår

Verdensøkonomien har gjennom 2019 vært preget av høy og økende internasjonal uro. Handelskrig mellom USA og Kina, økt konfliktnivå i Midtøsten, store strukturelle utfordringer for tradisjonell industri i Europa, og usikkerhet knyttet til Brexit har satt sitt preg på året. På 18 måneder har gjennomsnittstollen på amerikansk import fra Kina økt kraftig, og Kina har på sin side svart opp med tilsvarende mottiltak. Dette har bidratt til at global handel falt med 1 prosent siste 12 måneder.

Avkjølingen av verdensøkonomien har på nytt blitt møtt med pengepolitiske lettelser over hele verden, og den gradvise normaliseringen av sentralbankenes rentesetting har snudd fra heving til nye kutt. Ved utgangen av november hadde 20 av 38 utvalgte land lavere styringsrente enn 6 måneder tidligere. Kraftig pengepolitisk stimulans har bidratt til at det økonomiske omslaget ikke er blitt enda kraftigere, men det videre handlingsrommet for sentralbankene er betydelig begrenset.

Norsk økonomi.

Hovedbildet for 2019 er at det fortsatt går relativt godt i norsk økonomi, og med det følger den oppgangskonjunktoren som har vedvart de siste tre år. Fastlands-BNP har vokst raskere en trend gjennom hele 2019, og ligger an til en årlig vekst på 2,6 prosent.

Olje- og gassinvesteringene er anslått å øke med 14 prosent i 2019, og er en sterk driver til veksten. På tross av fallende verdenshandel har norsk eksport holdt seg godt oppe gjennom 2019. Eksporten av fisk har økt mye, og er ved utgangen av 2019 på et rekordhøyt nivå. De videre vekstutsiktene i norsk økonomi er imidlertid dempet. Indikatorer peker mot lavere vekst i investeringer, produksjon og eksport framover.

Husholdningenes forbruk har vokst relativt svakt gjennom 2019, og er med en vekst på 1,6 prosent klart svakere enn aktivitetsveksten i fastlandsøkonomien for øvrig. Ifølge Finans Norges forventningsbarometer er husholdningenes framtidsutsikter noe lavere, primært grunnet lavere tro på landets økonomi. Husholdningenes sparelyst er økende, og forventningene til egen økonomi er noe styrket. Dette kan henge sammen med Norges Banks varsel om en flat utvikling i styringsrenten framover etter at denne ble hevet til 1,5 i september.

Norske myndigheter har fulgt opp de siste par års utvikling med en noe mindre ekspansiv finanspolitikk. Etter flere år med sterk vekst i bruken av oljepenger over statsbudsjettet, er det riktig å møte utfordringene i norsk økonomi og de statsfinansielle utfordringer som ligger foran oss, med en strammere pengepolitikk. I 2019 anslås det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet til 7,8 prosent, og med et budsjett for 2020 som anslås svakt innstrammende.

2.1 Boligprisen

Etter mange år med sterk vekst i boligprisene har vi i Norge siden 2017 sett en moderat og stabil vekst i boligmarkedet. Ved slutten av året var tolv månedersveksten i snitt 2,5 prosent, svakt over konsumprisveksten. Aktiviteten i boligmarkedet er fortsatt svært høy. Samlet sett indikerer dette et relativt stabilt og balansert boligmarked. Lokalt i Østfold med fokus på Halden, Sarpsborg og Fredrikstad er boligprisene opp hhv 3,1, 4,2 og 6,0 prosent. Boligmarkedet påvirkes av mange faktorer som tilbud og etterspørsel, befolkningsvekst, arbeidsledighet og ikke minst boligrente. Boligpriser som over tid øker betydelig mer enn den generelle pris og inntektsvekst har lenge vært, og fortsatt er, til stor bekymring for Norges Bank og Finanstilsynet ettersom dette bidrar til å øke husholdningenes gjeld, og potensielt kan bidra til finansiell ustabilitet.

2.2 Oljeprisen

Norge er en viktig leverandør av olje og gass til det globale markedet, og nesten all olje og gass som produseres på norsk sokkel eksporteres. Inntektene selskapene og staten mottar fra salg av olje og gass har vært helt sentrale for å skape det Norge vi kjenner i dag. Dette tilsvarer om lag 50 prosent av total norsk vareeksport.

Oljeprisen har i 2019 vært volatil og startet året med en pris på om lag 53 USD fatet. Høyeste notering er 24. april med 74,4 USD fatet, og årets siste notering var 66 USD fatet. En sterk vekst i oljeinvesteringene på hele 15 prosent har åpenbart hatt betydelige ringvirkninger for norsk økonomi.

2.3 Sysselsetting

Sysselsettingsveksten tiltok gjennom både 2018 og inn i 2019, selv om utviklingen har avtatt noe mot slutten av 2019. Arbeidsledigheten (AKU) ser ut til å ha flatet ut på 3,6 prosent, mens den NAV registrerte tall for helt ledige er 2,2 prosent av arbeidsstyrken. Lav rente, fall i kronekursen, ansvarlige lønnsoppgjør og en dynamisk finanspolitikk er viktige drivere til økt sysselsetting.

2.4 Renteutviklingen

Norges Bank har i mange år hatt et mål om en årsvekst i konsumprisene som over tid skal være nær 2,5 prosent. Dette målet ble gjennom en ny forskrift for pengepolitikken satt ned med 0,5 prosentpoeng til 2,0 prosent i 2018. Styringsrenten er et av sentralbankens viktigste styringsverktøy for å nå dette målet, og styringsrenten blir brukt aktivt for å stimulere veksten i økonomien. Norges Bank satte opp sin styringsrente, foliorenten, i alt tre ganger i 2019 til 1,5 prosent. Pengemarkedsrenten målt som 3 måneders Nibor økte ikke like mye, bare 0,6 prosentpoeng opp – fra om lag 1,26 pst i desember 2018 til 1,86 prosent i desember 2019. Dette er en relativ økning i bankenes eksterne fundingkostnad på 48 prosent noe som førte til at bankene økte boliglånsrenten inntil 3 ganger i 2019.

2.4 Kredittvekst

Kredittveksten til husholdningene modererte seg gjennom året, Fra en 12- måneders vekst på 5,7 prosent i januar, til 5,0 prosent i desember. Trolig var tilgangen på nye lån negativt påvirket av innføringen av Gjeldsregisteret, og strammere utlånspraksis for forbrukslån i bankene. Bedriftenes lånevilje var derimot robust med en uendret vekstrate på 5,8 prosent gjennom året. Det er bekymringsfullt at gjelden over tid stiger mer enn lønnsveksten, og blant annet OECD frykter en norsk boligboble skapt av lave renter og høy kredittvekst.

2.5 Kronekursen

Den norske kronens kursutvikling over tid er sterkt knyttet til oljeprisen. I 2019 har kronen på tross av stigende sentralbankrenter vært uventet svak, ned 3,7 prosent i løpet av året, målt mot i-44 indeksen (valutakursindeks bestående av Norges viktigste handelspartnere). En svekkelse av kronen er isolert sett positivt overfor eksportrettet næringsliv, og ikke minst verdiutviklingen på SPU – Statens pensjonsfond utland. Derimot betyr også en svekket krone at importerte varer blir dyrere, noe som på sikt vil bidra til økt inflasjon.

2.6 Børsutviklingen

Etter et svakt 2018 med en kursnedgang på 2,1 prosent hadde hovedindeksen på Oslo Børs i 2019 en solid kursoppgang på hele 16,5 prosentpoeng. I år blir Oslo Børs solid slått av amerikanske aksjeindekser, som til stadighet har satt nye rekorder. S&P 500, som måler de største børsnoterte selskapene i USA, viser en oppgang på 30 prosent.

Virksomhetens art, lokalisering og styring.

3.1 Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

3.1.1 Innledning

Corporate Governance dreier seg i korte trekk om prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse. Prinsippene regulerer forholdet mellom eierne, styret og ledelsen. I en litt videre forstand omfatter CG også forholdet til andre som for eksempel ansatte, kreditorer, myndigheter, lokalsamfunn og forretningsforbindelser. Følgende redegjørelse bygger i store trekk på Den norske standarden for eierstyring og selskapsledelse utarbeidet av NUES, tilpasset en modell for norske sparebanker som er anbefalt av Sparebankforeningen i Norge.

3.1.2 Generalforsamlingen

Bankens øverste organ er Generalforsamlingen. Dette er sammensatt av tre grupperinger – kundevalgte, offentlig oppnevnte og ansatte. Generalforsamlingens sammensetning er åtte representanter valgt av kundene, fire valgt av kommunen og fire valgt av de ansatte. Generalforsamlingen velger bankens styre og revisor. Styret er Generalforsamlingens organ for å lede og utøve den strategiske og operative driften av banken. Generalforsamlingen godkjenner årsregnskapet og beslutter honorarer til bankens tillitsvalgte. Generalforsamlingens kontroll med virksomheten utøves av statsautorisert revisor. Det avgis egen beretning fra revisor til Generalforsamlingen i forbindelse med fremlegging og godkjenning av årsregnskapet. Det avholdes årlig minimum to møter i Generalforsamlingen hvor årsregnskap, årsberetning og disponering av overskudd vedtas. I tillegg gjennomføres valg i henhold til lov og vedtekter. Møtene i Generalforsamlingen ledes av Generalforsamlingens leder eller nestleder. Innkalling skal i henhold til allmennaksjeloven sendes ut minimum fjorten dager før møtet.

3.1.3. Styret.

Styret fører løpende kontroll med bankens drift og risikoeksponering gjennom kvartalsvise rapporteringer av finansielle nøkkeltall og strategiske måltall. Gjennom utarbeidelse av policydokumenter og instruksjer for risikoområder, bevilgningsfullmakter, årlig ICAAP og internkontrollrapportering i henhold til egen forskrift for bankene, følger styret med på bankens strategiske og operasjonelle risiko. Dette arbeidet overvåkes av Statsautorisert revisor, som avgir en årlig erklæring vedrørende arbeidet med intern kontroll og ICAAP.

3.1.4 Valgkomité

Finansforetaksloven og bankens vedtekter regulerer hvordan valgkomitéarbeidet skal foregå i Berg Sparebank. Ansattes representanter og offentlig oppnevnte representanter til Generalforsamlingen velges etter egne prosedyrer. Kundevalgte velges i et eget valg møte, etter innstilling fra valgkomitéen. Komiteen foreslår medlemmer til Generalforsamling, styret, valgkomité og øvrige komitéer. Valgkomitéen består av tre representanter hvorav en representant er fra de ansatte.

3.1.5 Bankens ledelse

Administrerende banksjef leder banken sammen med tre avdelingsledere, som samlet utgjør bankens ledergruppe. Adm. banksjef har ledet Berg Sparebank siden mars 2007. Han har 34 års bankerfaring, de siste 20 årene som leder. Controller er leder av Økonomi og intern drift, og er adm. banksjefs stedfortreder. Avdelingsleder PM/BM er leder for Person- og Bedriftsmarkedet. Avdelingsleder KS er leder for bankens Kundeserviceavdeling. For ytterligere detaljer henvises til bankens organisasjonsplan.

3.1.6 Bankens virksomhet og lokalisering

Berg Sparebank er selvstendig lokalbank med hovedkontor i sentrum av Halden, og avdelingskontor i sentrum av Fredrikstad. Bankens Visjon, Kjerneverdier og Forretningside er:

Visjon:

Vi styrker lokalsamfunnet.

Kjerneverdier:

Blid, Engasjert, Rask, Grundig.

Forretningside:

Berg Sparebank skal være en selvstendig lokalbank som skaper gode kundeopplevelser gjennom personlig service og helhetlig økonomisk rådgivning for personer, næringsliv og landbruk.

Banken skal dekke kundenes behov for finansielle tjenester, forsikring og økonomisk rådgivning gjennom alle livsfaser. Berg Sparebank er en selveiende institusjon uten eksterne eiere. Bankens styrings- og kontrollorganer har sine respektive oppgaver og formål. De ulike organers roller og ansvar er definert gjennom lovgivning, forskrifter og vedtekter.

3.1.7 Selskapskapital

Styret har definert langsiktig minimumsmål for ren kjernekapitaldekning til 15,0 %. Tilsvarende er kjernekapitaldekning og krav til ansvarlig kapitaldekning satt til henholdsvis 16,5 % og 18,5 %. Dagens nivå på 21,06 prosent ren kjernekapitaldekning (18,92 prosent konsolidert ren kjernekapitaldekning) gir oss en buffer til minimumsmålet, og den skal gradvis styrkes gjennom uendret risikoprofil og vekst tilpasset bankens lønnsomhet og kapitalisering. Berg Sparebank har foreløpig ikke hatt behov for utstedelse av fondsobligasjonslån eller emisjon av egenkapitalbevis for å styrke bankens kapitaldekning.

3.1.8 Styret, sammensetning og uavhengighet

Styret består av seks medlemmer og fire varamedlemmer. 5 medlemmer og 3 varamedlemmer velges av generalforsamlingen. 1 medlem, 1 observatør og tilhørende varamedlemmer velges av og blant de ansatte. Kvinneandelen i styret er p.t. 50 prosent. Leder og nestleder velges av Generalforsamlingen ved særskilte valg. Samtlige valgte medlemmer velges for to år. Uttredende medlemmer og varamedlemmer kan gjenvelges.

3.1.9 Risiko- og revisjonsutvalg

Det er etablert eget Risiko- og revisjonsutvalg i tråd med Finansforetakslovens § 8–18, §8–20 samt §13–6. To medlemmer av styret, hvorav en med revisjonsutdanning, utgjør Risiko- og revisjonsutvalget i Berg Sparebank. Instruks for Risiko- og revisjonsutvalget er en del av instruks for styret. Utvalget utarbeider og følger en årsplan for sitt arbeid. Utvalget har i 2019 avholdt 5 møter.

3.1.10 Styrets arbeid

Styret utarbeider og følger en årsplan for sitt arbeid. Årsplanen tidfester sentrale områder som oppdatering av strategisk plan, nøkkeltallsrapporteringer, ICAAP, internkontroll med mer. Det utarbeides månedlige regnskaper og kvartalsvise delårsregnskaper. Styret har i sitt arbeid fokus på at banken organiseres på en forsvarlig måte samt på bankens økonomiske stilling, formuesforvaltning og utøvelse av samfunnsansvar. Det er utarbeidet en egen instruks for styret. Styret har i 2019 avholdt 7 styremøter. I tillegg har styret hatt en 2 dagers strategisamling sammen med ledergruppen. Styret evaluerer årlig sin sammensetning og arbeidsform, og det foretas løpende oppfølging av vedtatte planer og budsjetter.

3.1.11 Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styret innstilles av valgkomite og besluttet av Generalforsamlingen. Godtgjørelsen fremgår av note til årsregnskapet. Berg Sparebank har ikke etablert bonusordninger eller andre former for kompensasjon til styremedlemmer.

3.1.12 Godtgjørelse til ledende ansatte

Godtgjørelse til ledende ansatte er regulert av retningslinjer for godtgjørelse i Berg Sparebank vedtatt av styret. Godtgjørelse består av fast lønn, samt bonus. Bonus kan ikke utgjøre mer enn 1,5 x brutto månedslønn til lavest lønnet ansatt. Bonusordningen gjelder samtlige ansatte. Adm. banksjef har ingen bonusordning. Adm. banksjefs lønn og øvrige godtgjørelse fremgår av note til årsregnskapet. Lønn og godtgjørelse til adm. banksjef besluttet årlig i styremøte.

3.1.13 Informasjon/kommunikasjon

Banken utarbeider kvartalsvise delårsregnskaper, årsregnskap med beretning og noter samt Pilar 3 rapport. Denne informasjonen blir tilgjengeliggjort for offentligheten på bankens nettside.

3.1.14 Revisor

Revisor deltar i møter med styret og Risiko- og revisjonsutvalget i forbindelse med behandling av internkontroll, samt ved styrets godkjenning av bankens årsregnskap. Revisor deltar også i Generalforsamlingens møte hvor årsregnskapet legges frem for endelig godkjenning. Revisor gjennomgår den interne kontrollen og avlegger en årlig beretning om denne samt bankens ICAAP prosess. Revisor fremlegger dokumentasjon på arbeid som er utført ut over ordinær revisjon. Revisors godtgjørelse fremlegges til godkjenning i Generalforsamlingen.

3.2 Etikk

Berg Sparebank er forvalter av sine kunders midler, og skal være en etterrettelig, solid og troverdig samarbeidspartner overfor kunder og andre forretningsforbindelser. Som bank er vi i særlig grad avhengig av omverdenens tillit. Kunder, offentlige myndigheter og andre finansinstitusjoner må til enhver tid ha tillit til bankens profesjonalitet og integritet. Dette innebærer et krav om integritet i den enkeltes handlemåte, samt en forpliktelse til å opptre etisk forsvarlig, og dette er nedfelt i bankens etiske retningslinjer.

3.3 Personale, sykefravær og arbeidsmiljø

Ved årets slutt hadde Berg Sparebank 25 ansatte, hvorav 2 er deltidsansatte. Dette utgjør 24,5 årsverk. 44 prosent av bankens ansatte er kvinner. I bankens ledelse er kvinneandelen 50 prosent. Banken arbeider aktivt for at alle ansatte skal være sikret like muligheter til kompetanseutvikling, avansement, meningsfullt arbeid og lik vurdering ved lønnsfastsettelse.

Årets sykefravær var på 282 dagsverk. Dette utgjør 4,9 prosent av total arbeidstid. Av dette utgjør korttidsfravær 2,87 prosent. Arbeidsmiljøet er godt, og banken har etablert gode HMS-rutiner. I samarbeid med tillitsvalgte, verneombud, og med bistand fra Ringvoll Bedriftshelsetjeneste AS avd. Halden er arbeidsmiljøet under fortløpende vurdering. Arbeidsulykker er ikke årsak til sykefravær.

3.4 Samfunnsansvar og bærekraft

Som bank har vi en viktig rolle i folks liv. Det være seg overfor privatpersoner som får oppfylt drømmen sin om ny bolig, eller bedriftskunder som får hjelp til å sette gode ideer ut i livet. Vi avlaster risiko, sikrer likviditet og stimulerer samfunnet. Derfor er Berg Sparebank bevisst sitt samfunnsansvar, og opptatt av å bidra til økonomisk vekst og næringsutvikling i lokalsamfunnet. Dette gjør vi blant annet gjennom å:

- Være en attraktiv finansiell partner med raske beslutningsveier og høy servicegrad.
- Være aktiv medeier i selskaper som har til formål å fremme lokalsamfunnet.
- Være en sterk støttespiller for idrett og kultur.

Banken er sterkt involvert i lokalsamfunnet gjennom gaver og sponsorater til idrett, kultur, ideelle organisasjoner og andre samfunnsnyttige formål. I 2019 bidro banken med tilsammen 7,1 mill. kroner. Eksempler på samfunnsengasjementet i 2019 er gaven til Kirkens Bymisjon på 1 mill. kroner til realisering av Byparken, vårt eierskap og sponsorstøtte til Worldtour-rittet Ladies Tour of Norway, Halden Topp håndball og teateroppsetningen av Peter Pan i Fredrikshald teater for å nevne noe.

Banken har etablert egne retningslinjer for bærekraftig virksomhet og samfunnsansvar.

Samfunnsansvaret innebærer også at banken skal ha et bevisst forhold til sine interessenter og påse at bankens handlinger bidrar til en sosialt ansvarlig forretningsdrift. Bankens ansatte skal utvise en adferd som oppfattes som tillitsvekkende, ærlig og redelig og som er i samsvar med bankens etiske retningslinjer. Forholdet til kunder og leverandører er også regulert i bankens etiske retningslinjer. I bankens retningslinjer for Helse, miljø og sikkerhet er det rutiner for varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Arbeidsmarkedskriminalitet, korrupsjonsbekjempelse og ID-tyveri er aktuelle problemstillinger i samfunnet i dag. Myndighetenes fokus på økonomisk kriminalitet og hvitvasking av penger er stort, og finansnæringens ansvar er tilsvarende. Bankens policy for antihvitvask gir en oversikt over virksomhetens overordnede retningslinjer, herunder krav og rammer, knyttet til risiko for hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjonsbrudd i virksomheten. Håndtering av disse risikoene er en del av operasjonell risiko.

Ny personvernforordning GDPR kom i 2018. Banken skal etterleve kravene, og har utpekt en egen personvernrådgiver.

For å sikre etterlevelse av retningslinjer, god rådgivningsskikk og godt omdømme gjennomfører ansatte ulike etterutdanningsprogram, kurs og sertifiseringer. Autorisasjonsordningen i kreditt er en nasjonal autorisasjonsordning som fremmer og sikrer nødvendig kunnskap, holdninger og ferdigheter hos kredittmedarbeidere. Målet er å styrke kvaliteten på kredittrådgivning og kredittvurdering overfor kunder. Samtlige av bankens rådgivere på kreditt er sertifisert. I tillegg har banken 9 ansatte med tittelen «Autorisert Finansiell Rådgiver». Banken sikrer ansatte innflytelse gjennom godt samarbeid med de tillitsvalgte innenfor de rammer og tradisjoner som gjelder for bransjen. Det legges videre til rette for at rekrutteringer skjer fra et bredt utvalg av samfunnet.

Banken har som mål å opptre ansvarlig i forhold til miljø og klima. I 2013 ble banken sertifisert som Miljøfyrtårnsbedrift, og resertifisert i 2016. Det betyr at banken oppfyller strenge krav til arbeidsmiljø, innkjøp, energi, transport, avfall, utslipp og estetikk. De ansatte oppfordres til bruk av kollektive transportmidler på tjenestereiser, og vi er aktive brukere av videokonferanser og e-læring som er svært effektivt og miljøvennlig. Banken forurenses derfor ikke det ytre miljø mer enn det som er normalt for denne type virksomhet.

Banken har ikke egne pågående forsknings- og utviklingsaktiviteter. Dette ivaretas av Eika, spesielt med tanke på IKT og digital utvikling.

Det er store forventninger til bærekraft i bank og finans, og bankens styre vil i 2020 sørge for at ambisjoner og mål innenfor bærekraftsarbeidet blir ytterligere konkretisert. Dette vil bl.a. skje i samarbeid med et felles prosjekt som pågår i Eika Alliansen.

Styret vil i tillegg sørge for at bankens kompetanse innenfor bærekraftsområdet styrkes ytterligere.

Virksomheten i 2019.

Etter flere år med sterk utlånsvekst (41 prosent i perioden 2016–2018) har Berg Sparebank i 2019 valgt å bremse veksten. Utlånsveksten inklusive Eika Boligkreditt endte på 3,7 prosent, til sammen 153 mill. kroner. Til sammenligning er den nasjonale kredittveksten til husholdninger på 5,0 prosent. Utlånsveksten fordeler seg med 178 mill. kroner til personmarkedet og –25 mill. kroner til bedriftsmarkedet.

Veksten i kundeinnskudd er på 306 mill. kroner hvilket tilsvarer 13,9 prosent. Den over tid betydelige utlånsveksten er finansiert gjennom en kombinasjon av bruk av Eika Boligkreditt, utstedelse av obligasjonslån, og innskudd fra kunder, og innskuddsdekningen er på 85,1 prosent.

Bankens avdeling i Fredrikstad opplever god vekst, og vi valgte derfor i 2018 flytte avdelingen fra Storgaten 10 til nye og større lokaler i Nygaardsgata 47 – 49 og 51. Vi er nå mer sentralt plassert i Fredrikstad, og de nye lokalene oppleves som et positivt løft for både ansatte og kunder.

Banken jobber aktivt for å gi sine kunder gode digitale løsninger, og ikke minst helhetlig økonomisk rådgivning gjennom både fysiske og web-baserte kundemøter. Vi tror at det å gjøre banken og rådgiver tilgjengelig for kunden i flere kanaler er et konkurransefortrinn som kundene vet å sette pris på.

Banken gjennomfører årlig kundetilfredshetsundersøkelser og banken har en klar målsetning om å være ledende på kundeopplevelser. Bankhverdagen er i betydelig endring med digitalisering og kostnadsoptimalisering som viktige drivere. Som følge av dette er kundeadferden i betydelig endring og dette påvirker bankenes forretningsmodell, strategier og organisering. Derfor har banken tatt, og vil fortsette å ta, strategiske grep på de områder vi selv har mulighet for å påvirke.

Medarbeidernes kompetanse er bankens viktigste ressurs, og det er av den grunn stort fokus på kompetanse- og medarbeiderutvikling. Vårt mål er å ha høyt kompetente medarbeidere som aktivt leverer ledende helhetlig økonomisk rådgivning til våre kunder, samt at vi driver banken med høy grad av kvalitet og effektivitet. Eika-Skolen er Eika-bankenes egen skole for utvikling av medarbeidere, og det tilbys et bredt spekter av kurs, samlinger, e-læringer og web-baserte treningsmoduler. Det utarbeides individuelle kompetanseplaner med fokus på utvikling tilpasset den ansattes rolle og bankens behov og planer.

Det god kultur i organisasjonen for å dele kunnskap med hverandre. I 2010 kom det krav om at de som jobber med investeringsrådgivning skal være autorisert som finansiell rådgiver. Banken har satset betydelig på dette området siden kravet kom, og ved utgangen av 2019 har Berg Sparebank totalt 9 autoriserte finansielle rådgivere, og 16 autoriserte forsikringsrådgivere. I tillegg er samtlige bredderådgivere kredittsertifisert.

Eika Alliansen.

Berg Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av om lag 60 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 440 milliarder kroner, 850000 kunder og mer enn 3000 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet. Med 200 bankkontorer i 148 kommuner representerer lokalbankene i Alliansen en viktig aktør i norsk finansnæring og bidrar til næringslivets verdiskaping og mange arbeidsplasser i norske lokalsamfunn. I 2019 etablerte alliansen Eika Banksamarbeid (EBS). EBS er under etablering og i oppstartsfasen, og skal ta ansvar for blant annet prosessen knyttet til alliansestrategi og kostnadsfordeling.

Lokalbankene som styrker lokalsamfunnet

Lokalbankene i Eika Alliansen bidrar til økonomisk vekst og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv i sine lokalsamfunn. De er fysisk tilstede i lokalsamfunnet der kundene bor, med rådgivere som har et personlig engasjement for den enkelte personkunden og det lokale næringslivet. Sammen med den digitale hverdagsbanken gir dette kundene unike kundeopplevelser. Det er den samlede kundeopplevelsen som er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn og som har gjort at lokalbankene i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kunder både i personmarkedet og bedriftsmarkedet.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppens visjon er å styrke lokalbankene. Konsernets kjernevirksomhet er å sikre lokalbankene moderne og effektiv bankdrift gjennom gode og kostnadseffektive produkt- og tjenesteleveranser. Konkret innebærer det leveranse av komplett plattform for bank-infrastruktur inkludert IT og betaling. Eika Gruppen har et profesjonalisert prosjekt- og utviklingsmiljø som sikrer integrerte, plattformuavhengige, digitale løsninger, både for lokalbankene og for deres kunder. Eika Gruppen har også solide kompetansemiljøer som vurderer og avtaler viktige leveranser til bankene fra eksterne leverandører der disse velges.

Produktselskapene i Eika Gruppen – Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling – leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tjenester som sikrer lokalbankene økt tilgjengelighet og effektiv kommunikasjon med kundene.

Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice. I tillegg arbeider Eika Gruppen innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser også på disse områdene. I 2019 Eika Gruppen tatt et særlig og viktig ansvar for å ivareta standardmetodebankenes interesser etter at Finansdepartementet foreslo nye kapitalkrav som var distriktsfiendtlige og som ville forringe lokalbankenes konkurransekraft. Vårt syn ble lyttet til, men ble ikke i tilstrekkelig grad hensyntatt. Eikas arbeid for å ivareta lokalbankenes konkurransekraft vil vedvare, i første rekke frem mot stortingsvalget i 2021.

Fra 2018 til 2019 er Eika Gruppens kostnader til bankene redusert med 14 prosent gjennom omstilling og andre kostnadsbesparende tiltak i et stadig nærmere samarbeid med bankene. I tillegg er det inngått nye avtaler med leverandører som også har redusert bankenes kostnader betydelig gjennom året.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er lokalbankes kredittforetak som er eid av 64 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittforetak og finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften mot større norske og internasjonale banker. Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på 110 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at kundene i lokalbankene oppnår konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

Risikoforhold og intern kontroll

Styret i Berg Sparebank har etablert en egen policy for virksomhets- og risikostyring. Dokumentet gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen, i banken og ses i sammenheng med bankens strategi og vedtekter. Revisjon av dokumentet skjer ved behov og minimum én gang pr. år. Finansiell risiko er i hovedsak knyttet til kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Styret får kvartalsvise rapporter om bankens risikosituasjon. Det er styrets vurdering at bankens risiko- og kapitalstyring er tilfredsstillende.

5.1 Internkontroll

Bankens arbeid med internkontroll er hjemlet i:

- Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CCR/CRD IV (CRR/CRD IV-Forskriften) del VIII §§ 35–41.
- Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven).
- Bankens Policy for virksomhets- og risikostyring – sist vedtatt 25.4.2019.
- Internkontroll – Styrets prinsippdokument vedtatt 31.8.2017.
- Internkontroll – premisser og risikovurdering av 1.3.2019.

Gjennomføring av bankens risikovurdering og internkontroll bygger på §§ 37–38 i CRR/CRD IV-Forskriften. Det er etablert tilfredsstillende rutiner og kontrollhandlinger på alle vesentlige virksomhetsområder. Administrasjonen skal gi halvårslige rapporter til styret med vurdering av risikoforhold så vel som kvaliteten av den interne kontrollen. Videre foretar ekstern revisor årlig en vurdering av bankens kontrolltiltak med tilhørende rapport til styret. Revisjonen har i sin rapport for 2019 konkludert med at banken har etablert tilfredsstillende internkontroll.

5.2 Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at en kunde ikke kan oppfylle sine forpliktelser på grunn av manglende betalingsevne eller betalingsvilje, og at etablerte sikkerheter ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Risikoen oppstår hovedsakelig gjennom utlån og garantier. Banken foretar risikoklassifisering av alle engasjementer som en integrert del av bankens kredittvurdering og saksgangsprosess. Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i bedrifts- og personmarkedsporteføljen. Systemet er basert på en modell som avdekker forventet sannsynlighet for mislighold og tap. Overvåking skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og evt. mislighold.

Kredittrisiko styres gjennom bankens kredittstrategi. Det er utarbeidet kredittpolicy, kreditthåndbok, retningslinjer for nye lån med pant i bolig og retningslinjer for forbrukslån. Det er etablert fullmakts struktur og rutiner for styring av kredittrisiko, herunder klargjøring av krav til dokumentasjon og betjeningsevne for kunder som innvilges kreditt, samt krav til sikkerhet i engasjementene. Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer.

Bankens kredittrisiko består hovedsakelig av små enkeltrisikoer mot privat- og bedriftskundemarkedet. Etablert risikostyring skal sikre at kredittrisiko er i samsvar med bankens risikovilje. Bankens kredittrisiko skal være lav til moderat.

5.3 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan innfri sine forpliktelser ved forfall og refinansiere gjeld til en akseptabel pris. Risikoen omfatter også bankens evne til å finansiere ønsket vekst uten vesentlig økte kostnader. Av bankens likviditetspolicy, som er styrebehandlet, fremgår det at banken skal ha en lav likviditetsrisiko. Likviditetspolicyen har klare rammer for likviditetsnivået i banken, herunder måltall for bufferlikviditet og likviditetsindikatorer, mål for innskuddsdekning og vedtatte rammer for finansieringsstruktur. Bankens likviditetsrisiko skal være lav.

5.4 Markedsrisiko

Markedsrisiko kan beskrives som ugunstige endringer relatert til rente, valuta og kursrisiko. Styret har etablert en egen policy for markedsrisiko. Styring av bankens markedsrisiko skjer gjennom definerte rammer for investeringer i aksjer, aksjefond og obligasjoner m.m. Rammene ligger godt innenfor de myndighetsbestemte maksimalgrensene, og vurderes årlig av styret. Bankens markedsrisiko skal være lav til moderat.

5.5 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige/sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Styring av operasjonell risiko ivaretas gjennom bankens policydokument for operasjonell risiko samt gjennom bankens øvrige policyer og retningslinjer. Banken har etablert retningslinjer for rapportering av operasjonelle hendelser som har medført tap eller som kunne gitt tap. Bankens operasjonelle risiko skal være lav.

5.6 ICAAP

Berg Sparebank er underlagt kapitaldekningsregelverket, og skal derfor i tillegg til å oppfylle minstekrav til ansvarlig kapital, regelmessig gjennomføre en intern kapitalvurderingsprosess (Internal Capital Adequacy Process). Hensikten med ICAAP – arbeidet er å etablere en prosess for beregning og oppfølging av bankens kapitalbehov i forhold til risikoprofil. Bankens siste ICAAP-rapport tar utgangspunkt i regnskapstallene pr 31.12.2018. Styret valgte å øke det langsiktige minimumsmål for ren kjernekapitaldekning med 0,5 prosentpoeng til 15,0 prosent. Tilsvarende er kjernekapitaldekning og krav til ansvarlig kapitaldekning økt, og satt til henholdsvis 16,5 prosent og 18,5 prosent. Dagens nivå på 21,06 prosent ren kjernekapitaldekning (18,92 prosent konsolidert ren kjernekapitaldekning) gir oss en buffer til minimumsmålet, og den skal gradvis styrkes gjennom uendret risikoprofil og vekst tilpasset bankens lønnsomhet og kapitalisering. Nye vurderinger vil gjøres i ICAAP beregninger pr 31.12.2019. Berg Sparebank har foreløpig ikke hatt behov for utstedelse av fondsobligasjonslån eller emisjon av egenkapitalbevis for å styrke bankens kapitaldekning.

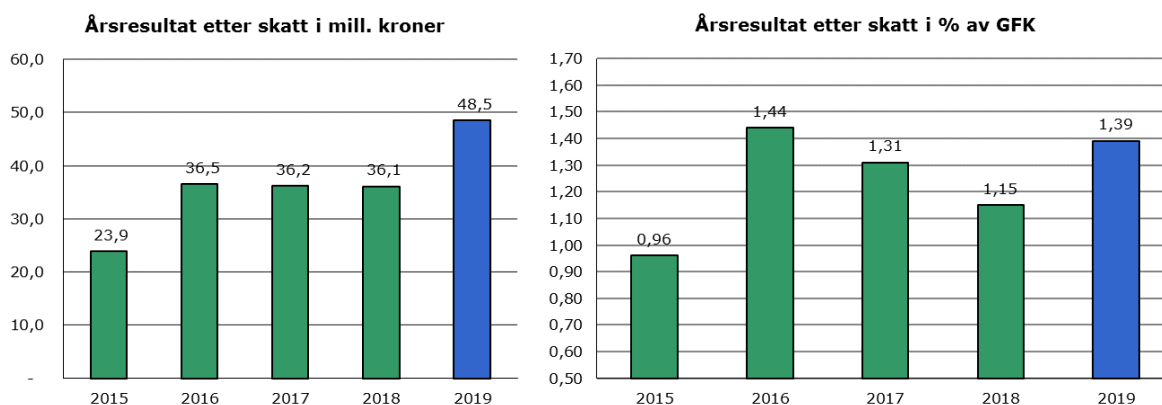
Resultatutvikling

Regnskapet er utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift. Til grunn for vurderingen ligger bankens sunne økonomiske drift og finansielle stilling, samt vår vurdering av framtidsutsiktene.

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskapet og balansen, med tilhørende noter sammen med opplysningene i årsberetningen, en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av bankens virksomhet og av dens stilling ved årsskiftet. Banken har hatt overskudd i alle kvartaler.

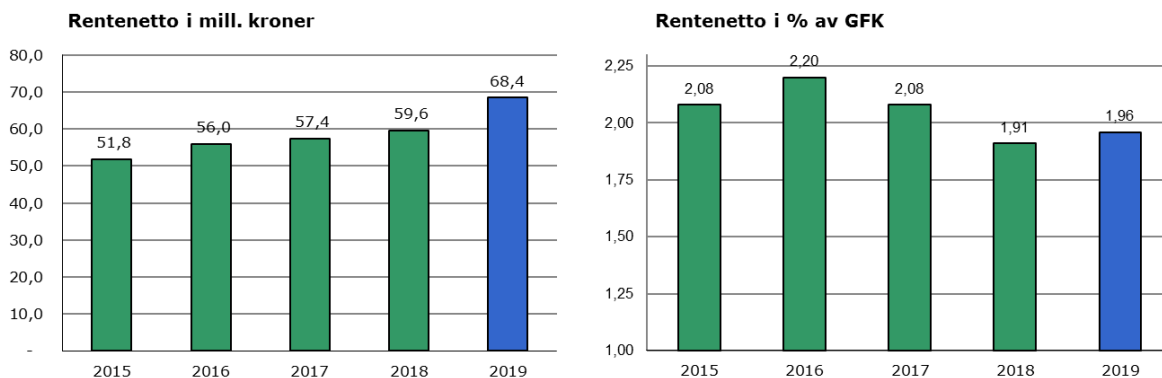
6.1 Årsresultat

Berg Sparebanks resultat for 2019 er preget av økt rentenetto, økte inntekter fra verdipapirer, solid vekst i andre driftsinntekter, reduserte kostnader og lave tap på utlån. Årsresultat etter skatt ble på 48,5 mill. kroner (36,1). I prosent av GFK utgjør dette 1,39 prosent. Dette tilsvarer en egenkapitalavkastning på 11,3 prosent.

6.2 Rentenetto

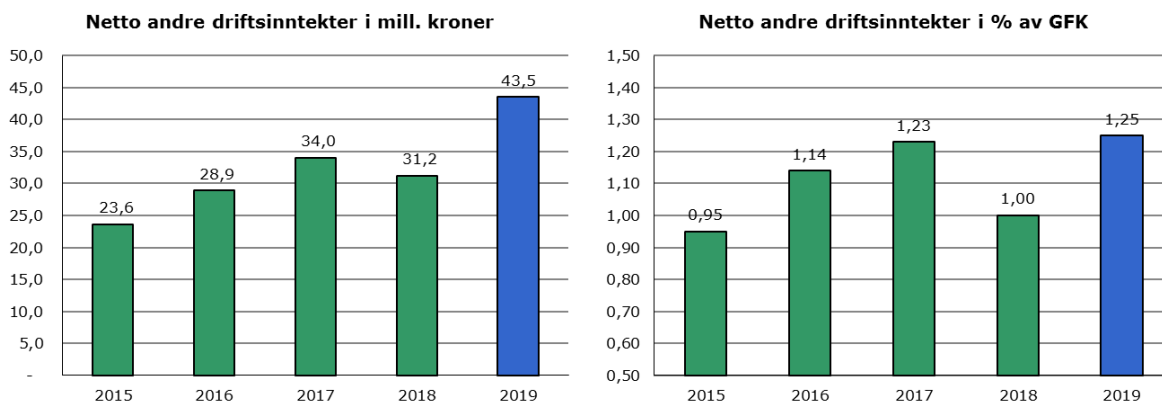
Bankens samlede netto rente- og kredittprovisjonsinntekter utgjør 68,4 mill. kroner i 2019. Dette er 8,8 millioner høyere enn ved utgangen av 2018. Bankens rentenetto målt i nominelle kroner er økt med 14,7 prosent. I prosent av GFK er rentenetto økt fra 1,91 prosent til 1,96 prosent. Økningen tilskrives økt utlånsvolum og økt kundemargin.

6.3 Netto andre driftsinntekter

Netto andre driftsinntekter er økt med 12,2 mill. kroner fra 2018, og utgjorde 43,5 mill. kroner. Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer øker med 3,2 mill. kroner til 11,0 mill. kroner hvorav utbytte av eierinteresser i Eika Gruppen utgjør en vesentlig del. Netto provisjonsinntekter øker med 5,8 mill. kroner til 28,5 mill. kroner, hovedsakelig som følge av økt provisjon fra forsikring og boligkreditt. Netto kursgevinst på finansielle instrumenter øker med 3,2 mill. kroner til 4,0 mill. kroner, til sammen en økning på 12,2 mill. kroner.

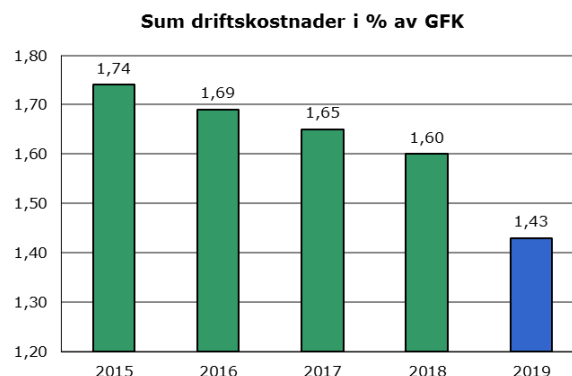
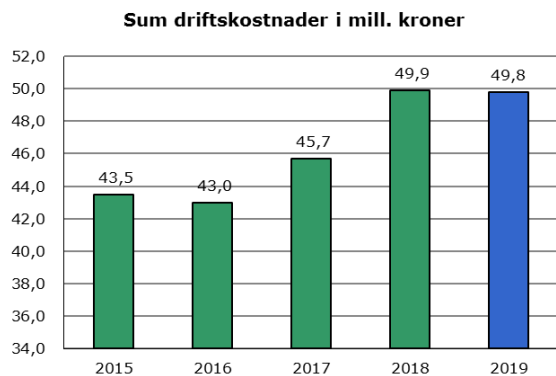
I prosent av GFK øker netto andre driftsinntekter til 1,25 prosent (1,00) i 2019.

6.4 Kostnader

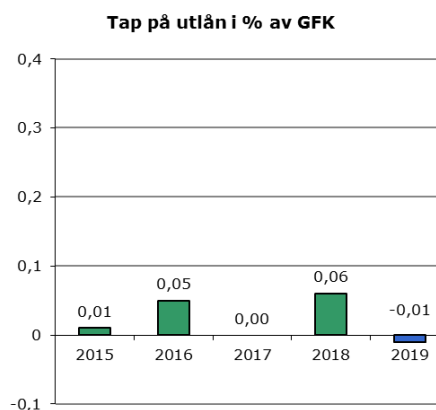
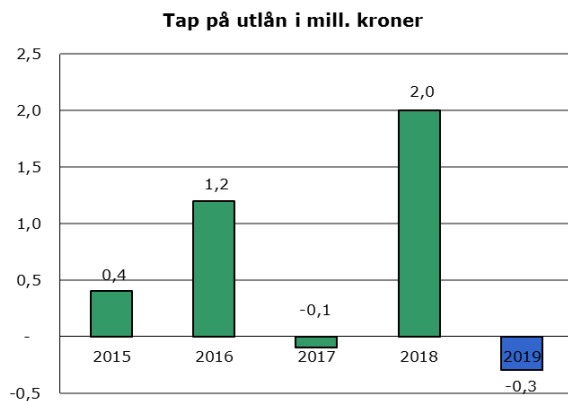
De samlede driftskostnadene for banken utgjør 49,8 mill. kroner mot 49,9 mill. kroner i 2018. Kostnadsreduksjon er relatert til langtidssykemelding og redusert bemanning på slutten av året. Målt mot GFK er kostnadene 1,43 prosent (1,60) i 2019.

Kostnader i prosent av inntekter i 2019 utgjør 44,5 prosent (54,9).

6.5 Tap på utlån og garantier

Tap på utlån og garanti har de siste årene vært moderate, og netto tap på utlån er bokført som inntekt med 0,3 mill. kroner mot en kostnad på 2,0 millioner i 2018. Gruppnedskrivningene utgjør totalt 9,4 millioner og 0,32 prosent av brutto utlån. Tilsvarende tall for individuelle nedskrivninger er 3,2 millioner og 0,11 prosent.

6.6 Disponering av årsoverskudd

Styret foreslår følgende disponering av bankens overskudd (i tusen kroner):

Resultat for regnskapsåret	48.467
Overført til gavefond	4.000
Til fond for vurderingsforskjeller	634
= Overført til sparebankens fond	43.832

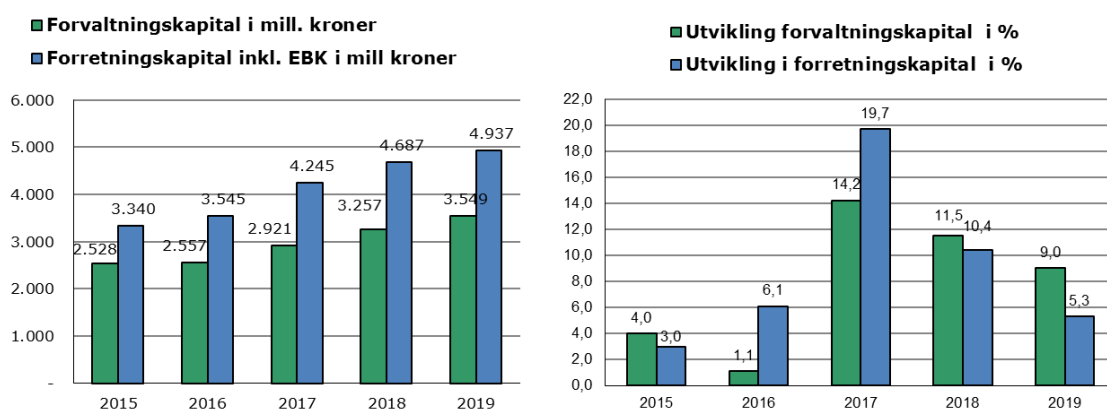
6.7 Konsernregnskap

Konsernregnskapet er en konsolidering av Berg Sparebank som morbank og datterselskapene Berg Sparebank Eiendomsmegling AS og AS Storgaten 10. AS Storgaten 10 er heleid, mens Berg Sparebank eier 74,5 prosent av aksjene i Berg Sparebank Eiendomsmegling AS. Bankens andel av datterselskapenes resultat for 2019 utgjør til sammen 0,6 millioner. Datterselskapene har 5 heltidsansatte.

Kapitalutvikling

7.1 Forvaltningskapital og total kapital

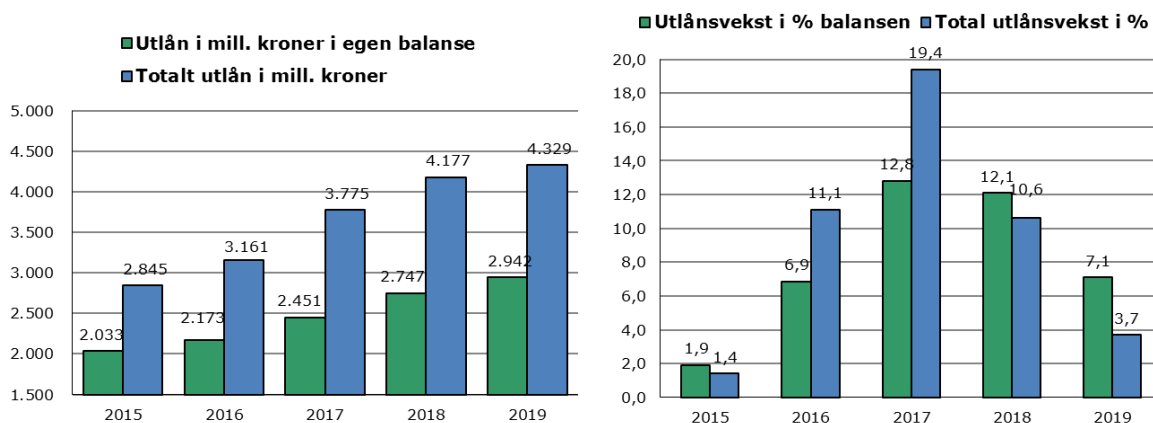
Bankens forvaltningskapital ved utgangen av 2019 ble 3,549 milliarder kroner. Dette er en økning på 9,0 prosent fra 2018. Dersom man tar hensyn til utlånsvolum som er formidlet til Eika Boligkreditt, vil forretningskapitalen være 4,937 milliarder kroner. Tilsvarende for 2018 var 4,687 milliarder kroner.

7.2 Utlånsutvikling

Bankens utlån i egen balanse har økt med 7,1 prosent. Tilsvarende tall i fjor var 12,1 prosent. Brutto utlån ved årsskiftet var 2,942 milliarder kroner. Banken har ved årsskiftet en portefølje i Eika Boligkreditt på 1,387 milliarder kroner. Samlet utlånsvekst for 2019 har vært på 3,7 prosent.

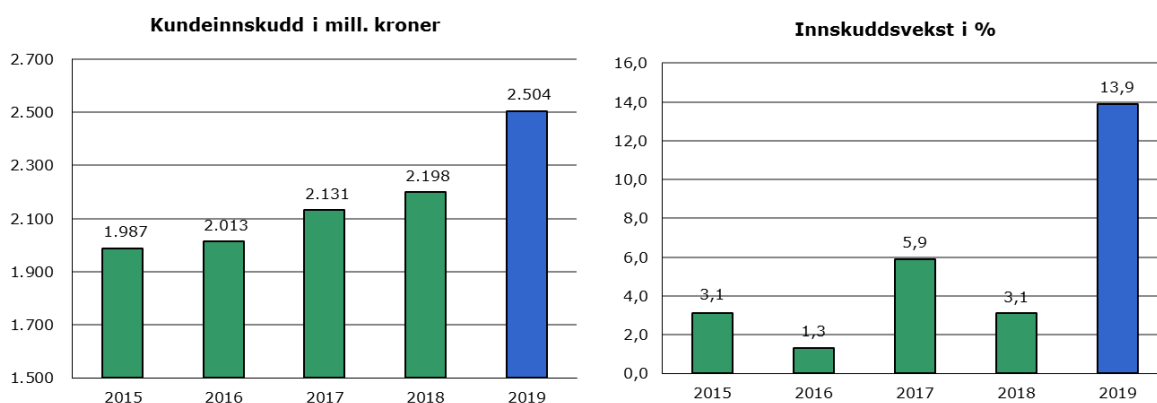
Bankens overføringsgrad til EBK AS er 36,2 prosent av bankens utlån til personmarkedet. Utlån i egen balanse til bedriftsmarkedet utgjør 16,9 prosent tilsvarende 496 millioner kroner.

Gjennomsnittlig utlånsrente i egen balanse var 3,71 prosent mot 3,31 prosent i 2018.

7.3 Innskuddsutvikling

Kundeinnskuddene har økt med 306 millioner kroner i 2019 mot 67 millioner kroner i 2018. Samlede innskudd utgjør 2,504 milliarder kroner. Innskuddsdekningen pr. utgangen av 2019 er 85,1 prosent mot 80,0 prosent i 2018. Gjennomsnittlig rente på kundeinnskuddene ble 1,17 prosent mot 0,88 prosent i 2018.

7.4 Egenkapital og kjernekapitaldekning

Bankens ansvarlige kapital består av egenkapital og et ansvarlig lån, opptatt i 2018, pålydende 40 mill. kroner. Bankens egenkapital utgjør 450,9 millioner pr. 31.12.2019. Soliditeten er 12,7 prosent – opp 0,2 prosent poeng sammenlignet med utgangen av fjoråret.

Bankens rene kjernekapitaldekning ved årsskiftet 2019 er 21,06 prosent og beløper seg til 359,8 mill. kroner etter fradrag for ansvarlig kapital i finansinstitusjoner.

Utsiktene for kommende år

Norsk økonomi vil i 2020 få mindre vekstimpulser fra oljerelatert virksomhet, mens eksportindustrien hemmes av en usikker verdensøkonomi som reflekteres i form av svært lave internasjonale renter. Samtidig er norske husholdningers gjeldsbelastning rekordhøy, noe som kan bidra til svakere konsum i 2020. Med et fortsatt lavt rentenivå, stabile boligpriser og et fortsatt stramt arbeidsmarked er rammene samlet sett likevel gode for norsk økonomi i 2020.

Bankens markedsområder er preget av relativt lav arbeidsledighet, stabile bolig- og leiepriser samt netto befolkningstilvekst. Dette er gode rammebetingelser for bankdrift, og Berg Sparebank opplever god etterspørsel etter bankens produkter og tjenester fra både eksisterende og nye kunder. Styret forventer derfor at bankens positive utvikling fortsetter, og i sine budsjetter legger man til grunn en kredittvekst moderat over den nasjonale kredittveksten til husholdninger. Norges Bank prognostiserer et flatt rentenivå i 2020, men banken forventer press på rentenetto som følge av tiltakende konkurranse om kundene. Det lave rentenivået vurderes positivt for kundenes betjeningsevne. Av den grunn forventes det også lave tap på utlån kommende år.

Banken vil også i 2020 fokusere på tiltak for å bedre kostnadsprosenten gjennom blant annet gevinstrealisering på Eika Alliansens digitale investeringer og økt kundeaktivitet.

Det er styrets vurdering at eierskapet og samarbeidet i Eika-Gruppen er strategisk meget viktig for bankens selvstendige utvikling. Alliansen bidrar til å styrke vår posisjon som selvstendig lokalbank.

Banken har i samarbeid med Eika-Gruppen og SDC forberedt seg på de regnskapsmessige endringene i forbindelse med innføring av IFRS i 2020.

Bankens soliditet og gode markedsposisjon er et godt utgangspunkt for en videre positiv utvikling. Forsvarlig og langsiktig økonomisk drift skal vektlegges på en slik måte at banken også i årene som kommer skal bidra til verdiskapning for kunder og lokalsamfunn.

Styret anser Berg Sparebank som godt rustet til å møte fremtidens utfordringer, og vi har i våre budsjetter lagt til grunn et godt driftsresultat for 2020.

Styret vil rette en stor takk til engasjerte medarbeidere og tillitsvalgte for godt samarbeid og god innsats i året banken har lagt bak seg. Styret ønsker også å takke bankens kunder og øvrige forbindelser for godt samarbeid.

Halden, 5. mars 2020.

I styret for BERG SPAREBANK

Bjørn Brevig, leder

Terje Kristiansen, nestleder

Karianne Hauge

Malin Hansen

Merete Dammyr

Bård Degnes

Jørn Berg, Adm. banksjef

Resultatregnskap

Tall i tusen kroner	NOTE	Morbank		Konsern	
		2019	2018	2019	2018
Renter og lignende inntekter av gjeldsbev som kan refinansieres i sentralbanker		-	-		
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		1.698	622	1.698	622
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder		106.425	86.695	106.010	86.319
Renter og lignende inntekter av sertifikater og obligasjoner		4.164	3.054	4.164	3.054
Andre renteinntekter og lignende inntekter		2	-	2	-
Sum renteinntekter og lignende inntekter		112.289	90.371	111.874	89.995
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		4.470	3.001	4.470	3.001
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		27.897	19.148	27.809	19.056
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		9.037	6.176	9.037	6.176
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	7	1.400	957	1.400	957
Andre rentekostnader og lignende kostnader	8	1.064	1.478	1.065	1.480
Sum rentekostnader og lignende kostnader		43.868	30.761	43.781	30.671
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		68.421	59.610	68.093	59.324
Inntekter av aksjer, andeler og verdipapirer med variabel avkastning		10.347	7.386	10.347	7.386
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper		-	-	-	-
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper		634	353	-	-
Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning		10.981	7.740	10.347	7.386
Garantiprovisjoner		249	223	249	223
Andre gebyr- og provisjonsinntekter		32.634	26.694	32.634	26.694
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	9	32.883	26.917	32.883	26.917
Garantiprovisjon		-	-	-	-
Andre gebyr og provisjonskostnader		4.421	4.269	4.421	4.269
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	9	4.421	4.269	4.421	4.269
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende		(394)	(561)	(394)	(561)
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		3.627	758	3.627	758
Netto verdiendring og gev/tap på valuta og finansielle drivater		787	646	787	646
Sum netto verdiendring og gev/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	6	4.019	843	4.019	843
Driftsinntekter faste eiendommer		-	-	544	523
Andre driftsinntekter		-	-	11.277	10.194
Sum andre driftsinntekter		-	-	11.821	10.717
Netto andre driftsinntekter		43.463	31.230	54.649	41.594
Sum driftsinntekter		111.884	90.840	122.743	100.918

RESULTATREGNSKAP	NOTE	Morbank		Konsern	
		2019	2018	2019	2018
Lønn		16.759	16.792	20.556	20.712
Pensjoner	10	1.765	2.008	2.194	2.278
Sosiale kostnader		4.068	4.577	4.775	5.305
Administrasjonskostnader		18.443	17.613	19.960	18.364
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	11	41.034	40.991	47.484	46.660
Ordinære avskrivninger		1.028	744	1.652	1.365
Nedskrivninger		-	-	-	-
Sum avskr. m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eien	13	1.028	744	1.652	1.365
Driftskostnader faste eiendommer		-	-	1.203	1.356
Andre driftskostnader		7.761	8.154	10.090	10.583
Sum andre driftskostnader	14	7.761	8.154	11.293	11.939
Sum driftskostnader		49.823	49.888	60.429	59.962
Tap på utlån		(292)	1.974	(292)	1.974
Tap på garantier m.v.		-	-	-	-
Kreditttap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		-	-	-	-
Sum tap på utlån, garantier m.v.	2	-292	1.974	-292	1.974
Nedskrivning/reversering av nedskrivning		(673)	-	(673)	-
Gevinst/tap		127	5.822	127	5.822
Sum nedskr./reversering av nedskrivning og gev./tap på verdip. som er anleggsmidler	6	-546	5.822	-546	5.822
Resultat av ordinær drift før skatt		61.807	44.801	62.060	44.804
Skatt på ordinært resultat	15	13.340	8.725	13.537	8.741
Resultat for regnskapsåret		48.467	36.076	48.523	36.063
Minoritetsinteresser		-	-	56	(13)
Resultat etter minoritetsinteresser		48.467	36.076	48.467	36.076
Overført fond for vurderingsforskjeller		634	353	-	-
Overført til/fra sparebankens fond		43.832	32.223	43.832	32.223
Overført til/fra gavefond		4.000	3.500	4.000	3.500
Overført annen egenkapital		-	-	634	353
Sum overføringer og disponeringer	22	48.467	36.076	48.467	36.076

Balanse

Eiendeler

Tall i tusen kroner	NOTE	Morbank		Konsern	
		2019	2018	2019	2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker	16	69.625	67.104	69.625	67.104
Gjeldsbrev som kan refinansieres i sentralbanker		-	-	-	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		46.619	8.973	46.619	8.973
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		6.000	6.000	6.000	6.000
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		52.619	14.973	52.619	14.973
Kasse-/drifts- og brukskreditter		255.062	255.873	255.062	255.873
Byggelån		16.623	43.327	16.623	43.327
Nedbetalingslån		2.670.202	2.447.369	2.660.040	2.436.858
Sum utlån og fordringer på kunder, før nedskrivninger	2	2.941.887	2.746.568	2.931.725	2.736.058
Individuelle nedskrivninger på utlån	2	(3.170)	(2.860)	(3.170)	(2.860)
Nedskrivninger på grupper av utlån	2	(9.389)	(9.508)	(9.389)	(9.508)
Sum netto utlån og fordringer på kunder		2.929.328	2.734.201	2.919.166	2.723.690
Overtatte eiendeler	17	-	-	-	-
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige		45.958	29.976	45.958	29.976
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre		163.863	180.924	163.863	180.924
Sum sertifikater og obligasjoner	6	209.821	210.900	209.821	210.900
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		253.146	199.086	253.146	199.086
Andeler i ansvarlige selskaper, kommandittselskaper m v		-	-	-	-
Andre verdipapirer		-	-	-	-
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	6	253.146	199.086	253.146	199.086
Eierinteresser i kredittinstitusjoner		-	-	-	-
Eierinteresser i andre konsernselskaper		9.619	8.905	-	-
Sum eierinteresser i konsernselskaper	18	9.619	8.905	-	-
Goodwill		-	-	-	-
Utsatt skattefordel	15	3.275	2.937	3.389	3.066
Andre immaterielle eiendeler		-	-	-	-
Sum immaterielle eiendeler		3.275	2.937	3.389	3.066
Maskiner, inventar og transportmidler		2.293	3.071	2.402	3.218
Bygninger og andre faste eiendommer		4.488	4.488	21.414	21.951
Andre varige driftsmidler		-	-	-	-
Sum varige driftsmidler	13	6.781	7.559	23.816	25.169
Finansielle eiendeler		-	-	-	-
Andre eiendeler		4.185	3.468	6.851	5.478
Sum andre eiendeler		4.185	3.468	6.851	5.478
Opptjente ikke mottatte inntekter		9.064	5.890	9.064	5.890
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		1.715	1.714	1.875	1.745
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser		-	-	-	-
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		1.715	1.714	1.875	1.745
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		10.779	7.604	10.938	7.635
SUM EIENDELER		3.549.177	3.256.736	3.549.371	3.257.100

Gjeld og egenkapital

GJELD OG EGENKAPITAL

Tall i tusen kroner	NOTE	Morbank		Konsern	
		2019	2018	2019	2018
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		-	-	-	-
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		200.000	200.000	200.000	200.000
Underskuddslikviditet		-	-	-	-
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	19	200.000	200.000	200.000	200.000
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		1.952.943	1.788.105	1.947.898	1.783.578
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		551.432	409.968	551.432	409.968
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	19	2.504.375	2.198.073	2.499.330	2.193.546
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak		-	-	-	-
Egne ikke-amortiserte sertifikater		-	-	-	-
Obligasjonsgjeld		315.967	379.912	315.967	379.912
Egne ikke-amortiserte obligasjoner		-	-	-	-
Andre langsiktige låneopptak		-	-	-	-
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	20	315.967	379.912	315.967	379.912
Finansielle derivater		-	-	-	-
Margintrekk og annen mellomregning med kunder		-	-	-	-
Annen gjeld		19.435	14.882	21.279	16.513
Sum annen gjeld	21	19.435	14.882	21.279	16.513
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		10.161	11.279	11.392	12.301
Pensjonsforpliktelser	10	8.371	6.797	8.371	6.797
Utsatt skatt	15	-	-	1.588	1.639
Individuelle avsetninger på garantiansvar	2	-	-	-	-
Gruppevise avsetninger på garantiansvar		-	-	-	-
Andre avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		-	-	-	-
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		8.371	6.797	9.959	8.436
Evigvarende ansvarlig lånekapital/fondsobligasjonslån		-	-	-	-
Ansvarlig lånekapital med tilknyttede konverteringsrettigheter		-	-	-	-
Annen ansvarlig lånekapital		40.000	40.000	40.000	40.000
Medlemsinnkudd som skal tilbakebetales		-	-	-	-
Sum ansvarlig lånekapital	20	40.000	40.000	40.000	40.000
SUM GJELD		3.098.309	2.850.943	3.097.927	2.850.709
Fond for vurderingsforskjeller		7.111	6.476	-	-
Sparebankens fond		435.347	392.569	435.347	392.569
Gavefond		8.411	6.747	8.411	6.747
Annen egenkapital		-	-	7.111	6.476
Minoritetsseiers andel av egenkapital		-	-	576	599
Sum opptjent egenkapital	22	450.869	405.792	451.445	406.391
SUM EGENKAPITAL		450.869	405.792	451.445	406.391
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		3.549.177	3.256.736	3.549.371	3.257.100
Poster utenom balansen					
Garantiansvar	23	19.690	16.405	19.690	16.405
Garantier til Eika Boligkreditt	23	13.875	14.299	13.875	14.299

Kontantstrømoppstilling

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Tall i tusen kroner	Morbank		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter				
Resultat etter skatt	48.467	36.076	48.523	36.062
Ordinære avskrivninger	1.028	744	1.652	1.365
Salgsgevinst/tap varige driftsmidler	-	-	-	-
Endring nedskrivning tap på utlån	191	2.301	191	2.301
Estimatavvik pensjoner	(1.054)	(229)	(1.054)	(229)
Utbetalte gaver	(2.337)	(2.773)	(2.337)	(2.773)
Utbytte til minoritetsiere	-	-	-	-
Tilført fra årets drift	46.295	36.119	46.975	36.726
Endring brutto utlån til kunder	(195.318)	(295.273)	(195.667)	(295.630)
Endring innskudd fra kunder	306.302	66.956	305.784	67.143
Endring kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-
Endring pensjonsforpliktelser	1.574	441	1.574	441
Endring andre fordringer	(4.231)	(1.127)	(5.000)	(934)
Endring annen gjeld	3.435	286	3.806	(591)
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	158.057	-192.598	157.472	-192.845
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter				
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	(250)	(1.843)	(300)	(1.949)
Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	-	-	-	-
Endring investering i verdipapirer	(53.694)	(79.596)	(53.060)	(79.243)
B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	-53.944	-81.439	-53.360	-81.192
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
Endring langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	-	100.000	-	100.000
Endring langsiktig fordring på kredittinstitusjoner	-	(3.000)	-	(3.000)
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	(63.945)	95.071	(63.945)	95.071
Endring ansvarlig lånekapital	-	40.000	-	40.000
C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	-63.945	232.071	-63.945	232.071
A + B + C Netto endring likvider i perioden	40.167	-41.966	40.167	-41.966
Likviditetsbeholdning 1.1	76.077	118.043	76.077	118.043
Likviditetsbeholdning 31.12	116.244	76.077	116.244	76.077
Likvidetsbeholdning spesifisert:				
Kontanter og fordringer på Sentralbanken	69.625	67.104	69.625	67.104
Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	46.619	8.973	46.619	8.973
Likviditetsbeholdning	116.244	76.077	116.244	76.077

Generelle regnskapsprinsipper

Generelt

Bankens årsregnskap for 2019 er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk, og gir et rettviseende bilde av bankens resultat og stilling. Under enkelte noter er det inntatt ytterligere forklaring og henvisning til poster i resultatregnskap og balanse. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og noter er i hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt. Det er foretatt konsolidering av morselskapet Berg Sparebank og datterselskapene AS Storgaten 10 (100 % eiet) og Berg Sparebank Eiendomsmegling AS (74,5 % eiet). Opplysningene om datterselskapene er gitt i note 18. Andre opplysninger om konsernforhold er gitt i noter der de er vurdert å være vesentlige. Der ikke annet er angitt, er notene felles. Fra 2020 går banken over til IFRS. Dette vises i note 25.

Resultatposter

BRUK AV ESTIMATER

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelse av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen under utarbeidelse av regnskapet i henhold til god regnskapsskikk.

PERIODISERING AV RENTER, PROVISJONER OG GEBYRER

Renter, provisjoner og gebyrer føres i resultatregnskapet etter hvert som disse blir opptjent som inntekter eller påløper som kostnader. Etableringsgebyr som bare dekker bankens direkte kostnader ved etablering av lånet blir inntektsført i sin helhet når lånet utbetales. De periodiseres derfor ikke over lånets løpetid. Gebyrer som er direkte betaling for utførte tjenester tas til inntekt når de betales.

INNTEKTSFØRING/KOSTNADSFØRING

Forskuddsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptjente, ikke betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eiendel i balansen. På engasjementer der det blir gjort nedskrivninger for tap, blir renteinntekter resultatført ved anvendelse av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året de blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap resultatføres ifølge gjennomsnittskost-prinsippet. Kjøp og salg av verdipapirer blir bokført på oppgjørstidspunktet.

Utlån – beskrivelser og definisjoner

VURDERING AV UTLÅN

Bankens utlån er vurdert til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder vurderes utlån til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalt avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånene.

Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS, (EBK) er ikke balanseført. Den vesentlige risikoen er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse.

BEHANDLING AV ENGASJEMENTER SOM IKKE ER MISLIGHOLDT

Banken foretar kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkunder. Bankens største engasjementer vurderes særskilt hvert kvartal. For engasjementene er det verdien av bankens sikkerhet, låntakers betalingsevne etc. som vurderes. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påregnes, bokføres tapet i bankens regnskap som individuell nedskrivning.

BEHANDLING AV MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER

Et lån anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller når rammekreditter ikke er inndekket innen 90 dager / som avtalt.

Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingsevne og sikkerheter avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

BEHANDLING AV KONSTATERTE TAP

Ved mislighold over 90 dager, inntrådt konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerhet og betalingsevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, foretas det vanligvis først individuell nedskrivning. Engasjementet regnes som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspant ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet føres da som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivninger føres til inntekt. Endelig konstaterte tap fjernes fra bankens låneportefølje og fra individuelle nedskrivninger måneden etter at alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikke er søkegod.

REVERSERING AV TIDLIGERE TAPSAVSATTE ENGASJEMENTER

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

BEHANDLING AV INDIVIDUELLE NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført skal ikke medtas i gruppevurdering av utlån.

BEHANDLING AV NEDSKRIVNINGER PÅ GRUPPER AV UTLÅN

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte tapsengasjement er identifisert. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens utlånsportefølje av lån som ikke er individuelt vurdert for nedskrivning. Det nye risikoklassifiseringssystemet er grunnlag for gruppenedskrivninger. Prosentvis tap i den enkelte risikoklasse er basert på historiske tap i Eika-bankene. Nedskrivninger foretas på person- og næringsengasjement som i overensstemmelse med Finanstilsynets forskrifter er identifisert som tapsutsatte. Andre forhold kan være verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

RAPPORTERING AV MISLIGHOLDTE LÅNEENGASJEMENT

Rapportering av misligholdte lån skal ifølge myndighetenes krav rapporteres slik: Hvis kunden har ett eller flere misligholdte lån eller overtrekk på innskuddskonto, rapporteres kundens totale låneengasjement.

Overtatte eiendeler

Banken har pr. 31.12.2019 ingen overtatte eiendeler.

Finansielle instrumenter

FINANSIELLE DERIVATER

Banken kan benytte seg av finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Pr. 31.12.2019 har banken ingen eksponering mot renterisiko for kunder i form av fastrenteinnskudd eller fastrentelån. Se note 6 for renterisikoeksponering for obligasjoner og note 19 og 20 for renterisikoeksponering knyttet til innlån.

RENTEINSTRUMENTER UTENFOR BALANSEN

Banken har ingen renteinstrumenter utenfor balansen pr. 31.12.2019.

VERDIPAPIRER

Verdipapirbeholdningen spesifiseres og verdivurderes ved utløpet av hver regnskapsperiode (månedlig). Omløpsporteføljen, (herunder handelsportefølje / ikke-handelsportefølje) og anleggsportefølje verdivurderes separat etter forskjellige regler. Se note 6.

OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER

Banken har obligasjoner klassifisert som omløpsmidler. Porteføljen er bokført til markedsverdi. Obligasjonsbeholdningen er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Forvaltning av obligasjonsporteføljen er satt ut til en profesjonell aktør, forvalteren står også for fastsettelsen av virkelig verdi for de enkelte obligasjoner og sertifikater. Det benyttes priser notert i markedet. Når noterte priser ikke foreligger, beregnes virkelig verdi i prisingsmodell utarbeidet av Fondsmeglernes forening. Bankens pengemarkedsfond oppfyller kravene til markedsbaserte finansielle omløpsmidler i årsregnskapsforskriften for bank og måles til virkelig verdi. Se note 6.

AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS

Aksjer, andeler og egenkapitalbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Aksjer og andeler som er omløpsmidler anses som portefølje og vurderes til markedsverdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. På papirer som ikke omsettes på børs eller andre aktive markeder benyttes anskaffelseskost. Eventuelt innhentes uavhengig verdivurdering av enkeltpapirer.

Dersom virkelig verdi av aksjene klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede. Se note 6.

AKSJER I DATTERSELSKAP

Investeringer i datterselskap vurderes etter egenkapitalmetoden.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler vurderes i balansen til anskaffelseskostnad, fratrukket ordinære bedriftsøkonomiske avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Nedskrivninger foretas i den utstrekning gjenvinnbart beløp

er lavere enn balanseført verdi. Det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høyeste av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivninger beregnes på grunnlag av eiendelens antatte økonomiske levetid og eventuell restverdi.

Følgende lineære avskrivningssatser legges til grunn:

Fast eiendom	0,0 %
Fast eiendom konsern	0,0% – 7,0%
Innredning, Inventar og maskiner	10,0% – 33,3%

IMMATRIELLE EIENDELER

Det er ingen balanseførte immaterielle eiendeler 31.12. bortsett fra utsatt skattefordel.

PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNADER

Den ytelsesbaserte pensjonsordning ble avviklet pr. 31.12.2016. Alle ansatte har etter dette innskuddsbasert tjenestepensjon. Adm. banksjef har i sin arbeidsavtale en avtale om en livsvarig pensjon på 70 % av lønn fra fylte 65 år, og denne forpliktelsen dekkes gjennom en egen avtale om supplerende ytelsespensjon. Banken har også en løpende pensjonsforpliktelse overfor tidligere banksjef. Berg Sparebank følger IAS 19 for pensjonskostnader. Pensjonskostnadene er gjenstand for årlig aktuarberegning. Pensjonskostnadene blir bokført under personalkostnader i resultatregnskapet. Differanse mellom beregnet påløpt forpliktelse og verdien av pensjonsmidlene, korrigert for avvik i estimer og effekt av endrede forutsetninger, føres i balansen enten som langsiktig gjeld (hvis negativ) eller som anleggsmiddel (hvis positiv). Forutsetningene som blir lagt til grunn for utregning av pensjonsforpliktelser, blir revurdert årlig i forkant av årlig aktuarberegning.

Årets premie for innskuddsbasert pensjonsordning kostnadsføres etter hvert som den påløper. Bankens ansatte inngår i Fellesordningen for AFP. Privat avtalefestet pensjon (AFP) er en tariffbasert pensjonsordning for ansatte i privat sektor. Ytelsen er livsvarig og kan tas ut fra du fyller 62 år, forutsatt at den ansatte oppfyller vilkårene i AFP-vedtektene. AFP-ordningen bygger på et trepartssamarbeid mellom arbeidsgiverorganisasjoner, arbeidstakerorganisasjoner og staten. Staten dekker 1/3 av utgiftene til AFP, mens bedriftene dekker 2/3. Forpliktelse knyttet til ytelsesbaserte flerforetaksordningen beregnes og avsettes i regnskapet, i den utstrekning administrator av ordningen er i stand til å foreta en beregning av bankens andel av forpliktelsen i ordningen. Dersom administrator ikke er i stand til å foreta beregninger av forholdsmessig andel, behandles flerforetaksordningen som en innskuddsbasert ordning, med kostnadsføring av påløpt premie. Se note 10.

Skatt

Skatter kostnadsføres når de påløper og er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Netto utsatt skattefordel er beregnet med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført. Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Utsatt skatt / utsatt skattefordel beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnskapsmessige resultater som vil utlignes i fremtiden.

Omregningsregler for valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen pr. 31.12.

Langsiktig gjeld

Obligasjonsgjeld blir oppført til opptakskost. Opptakskost er pålydende med tillegg av overkurs eller fradrag for underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg medtas kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter (funding) inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og markedsinnlån.

Noter

NOTE 1 – FINANSIELL RISIKO

FINANSIELL RISIKO

Berg Sparebank sitt rammeverk for risikostyring og kontroll definerer risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital som bygger på Basel III-regelverket. Banken er pålagt risikogjennomgang i henhold til finansforetaksloven og kapitalkravsforskriften. Bankens resultatmål er en konkurransedyktig egenkapitalavkastning og resultatvekst. Risikostyringen skal bidra til at dette målet oppnås, både ved at forretningsmessige muligheter utnyttes, og at potensielt negative resultatutslag begrenses.

Det er utviklet rutiner og instruksjoner i forbindelse med risikogjennomgangen som skal sikre at risikofaktorene håndteres på en tilfredsstillende måte. Det overvåkes periodisk at risikohåndteringen etterleves og fungerer som forutsatt.

Banken er eksponert for følgende risikoer; kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko (herunder markeds- og renterisiko) og operasjonell risiko, i tillegg til bankens overordnede forretningsrisiko (herunder strategisk- og omdømmerisiko). Risiko vurderes etter en skala med fire nivåer: lav, middels, høy og ikke klassifisert risiko, (for kredittrisiko).

Kredittrisiko er omhandlet i note 2, likviditetsrisiko i note 4, renterisiko i note 5 og annen markedsrisiko i note 6.

Bankens øvrige risikoområder:

OPERASJONELL RISIKO

Bankens operasjonelle risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser samt juridisk risiko. Denne type risiko og tapskilder ligger i den løpende driften av banken. Det er utarbeidet policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer, mv. og dette sammen med veldefinerte og klare ansvarsforhold, er tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er videre tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

STRATEGISK RISIKO

Risiko for at banken ikke skal "overleve". Den fundamentale risiko for styret og ledergruppen. Risiko for at verdiene av gjeld og eiendeler endres på grunn av faktorer i markedet. Dette fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i bankens rammevilkår.

OMDØMMERISIKO

Risiko for at banken påføres tap eller kostnader som følge av at bankens omdømme svekkes ved manglende kontrollrutiner. Bankens risikovurdering er i 2019 foretatt etter samme opplegg som foregående år. Det er foretatt systematisk gjennomgang av alle tiltak som banken har iverksatt for å redusere risiko. Den relative risiko er også vurdert mot de interne rutiner og instruksjoner og det rammeverk som er etablert i bankens systemer. Vurderingen har resultert i restrisiko som er den risiko banken har vurdert i forhold til iverksettelse av utvidede tiltak for å begrense risikoen ytterligere.

FORRETNINGSRISIKO

Forretningsrisiko er risiko for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kreditt-, markeds- og operasjonell risiko. Banken har ikke inngått kontrakter for 2019 som ikke er opplyst i regnskapet.

VALUTARISIKO

Banken har pr. 31.12.2019 ingen valutaeksponering utover kontantbeholdning og ordinær forretningsdrift.

NOTE 2 – KREDITTRISIKO

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor banken. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, ubenyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater. Kredittrisiko avhenger av blant annet fordringens størrelse, tid for forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerheters verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil. Kredittrisiko er bankens vesentligste risiko og består hovedsakelig av utlån.

I hovedsak benyttes flg. sikkerheter:

- pant i fast eiendom
- registrerbart løsøre, landbruksløsøre og driftstilbehør
- fordringer og varelager, pant i bankinnskudd
- finansiell pant registrert i VPS, aksjer og obligasjoner
- kausjoner

Generelt kreves sikkerhet for alle typer lån, med unntak av lønnskotokreditt.

2019	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.	Maks kreditteksp.
Lønnstakere o.l.	2.446.154	118.802	4.061	1.120	2.567.897
Næringssektor fordelt:					
Jordbruk, skogbruk, fiske	137.609	21.310	411		159.330
Industriproduksjon	14.833	33.669	80		48.582
Bygg og anlegg	72.976	7.608	5.512		86.096
Varehandel, hotell/restaurant	32.239	9.092	3.116		44.447
Transport, lagring	3.190	650	2.999		6.839
Finans, eiendom, tjenester	183.378	1.444	1.096		185.917
Sosial og privat tjenesteyting	51.507	2.997	2.415	2.050	54.869
Offentlig forvaltning	-	-	-		-
Sum	2.941.887	195.571	19.690	3.170	3.153.978

2018	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.	Maks kreditteksp.
Lønnstakere o.l.	2.225.728	109.235	3.860	860	2.337.963
Næringssektor fordelt:					
Jordbruk, skogbruk, fiske	152.468	18.888	279	50	171.585
Industriproduksjon	18.349	33.074	130		51.552
Bygg og anlegg	98.522	10.778	4.450	300	113.450
Varehandel, hotell/restaurant	27.887	6.147	3.184		37.218
Transport, lagring	4.594	449	2.714		7.757
Finans, eiendom, tjenester	161.085	13.099	1.401		175.584
Sosial og privat tjenesteyting	57.936	4.053	388	1.650	60.726
Offentlig forvaltning	-	-	-		-
Sum	2.746.568	195.723	16.405	2.860	2.955.836

MAKSIMAL KREDITTEKSPONERING

Maks kreditteksponering består av utlån til kunder, ubenyttede trekkrettigheter samt garantier. For garantier henvises til note 23. Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjoner. Sikkerheter kan for eksempel være fysiske sikkerheter eller garantier. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, og kan for eksempel være bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivninger.

RISIKOVURDERING

Banken foretar risikoklassifisering av alle engasjementer som en integrert del av bankens kredittvurdering og saksgangsprosess. Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i bedrifts- og personmarkedsporteføljen. Systemet er basert på en modell som avdekker forventet sannsynlighet for mislighold og tap. Overvåking skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og evt. mislighold. I forbindelse med vurderingen av kvalitet samt migrasjon i bankens utlånsportefølje er det 31.12.19 benyttet et risikoklassifiseringssystem, basert på 10 friske risikoklasser og 2 klasser for hhv. misligholdte engasjement og engasjement med individuelle tapsnedskrivninger. Risikoklassifiseringssystemet er tatt i bruk f.o.m. 2016. Det gamle risikoklassifiseringssystemet hadde 5 klasser hvorav en klasse med høy risiko. Utvidelsen av antall klasser bidrar til at endringer (migrasjon) på kundenivå vil være synlig på et tidligst mulig tidspunkt. Dette vil også bidra til et bedre totalbilde av utviklingen av kvaliteten i bankens utlån. Modellen inneholder ikke vurderinger basert på sikkerhetsverdier og kundens risikoklasse er derfor en sammensetning av eksterne og interne data som gir kunden en sannsynlighetsvurdering av fremtidig mislighold, (PD-verdi). Systemet bygger på en sammensetning av data for kundedadferd, (behaviourmodel), samt en modell for innhenting av generisk score.

De fleste utlån er tilfredsstillende sikret ved pant, kausjon o.l. Bankens kredittpolicy bygger på en sunn og god kvalitetsmessig vurdering av kredittprosjektene. Porteføljen overvåkes kontinuerlig, med vekt på lån med restanser. Banken opererer hovedsakelig i et meget oversiktlig geografisk område med god kunnskap om kundene, boligpriser mv. Banken benytter et saksgangssystem som kvalitetssikrer kredittbehandlingen.

Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Utlånsvolumet er delt i 12 risikogrupper, hvor gruppe 1–3 representerer liten risiko og hvor 8–10 er lån med høy risiko. Banken vektlegger risiko ved prising av engasjementer. Det er således normalt med en relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og prising.

Systemet muliggjør en god overvåkning av risikoutviklingen i bankens utlånsportefølje. Det foretas kvartalsvis en risikomessig gjennomgang av engasjement i risikoklasse 8–10 samt engasjement som siste måned har migrert negativt med 2 risikoklasser eller mer.

Kredittrisiko styres gjennom bankens kredittstrategi. Det er utarbeidede kreditthåndbøker med policyer og rutiner samt administrativ fullmaktsstruktur for styring av kredittrisiko, herunder klargjøring av krav til dokumentasjon og betjeningsevne for kunder som innvilges kreditt, samt krav til sikkerhet i engasjementene. Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer. Styret mottar kvartalsvis en omfattende rapport om bankens utlånsportefølje. Garantier blir sikkerhetsmessig vurdert på linje med utlån.

Personmarkedet 2019

	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.
Lav risiko, klasse 1-3	1.927.814	114.742	3.740	
Middels risiko, klasse 4-7	377.012	2.034	246	
Høy risiko, klasse 8-10	138.452	2.026	75	
Misligholdt eller tapsutsatt, klasse 11-12	2.852			1.120
Ikke klassifisert	24			
Totalt	2.446.154	118.802	4.061	1.120

2018

	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.
Lav risiko, klasse 1-3	1.727.342	103.434	3.759	
Middels risiko, klasse 4-7	355.783	2.135	26	
Høy risiko, klasse 8-10	140.467	3.666	75	
Misligholdt eller tapsutsatt, klasse 11-12	2.108	-	-	860
Ikke klassifisert	27	-	-	
Totalt	2.225.727	109.235	3.860	860

Bedriftsmarkedet 2019

	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.
Lav risiko, klasse 1-3	153.140	52.409	1.773	
Middels risiko, klasse 4-7	265.649	20.037	8.776	
Høy risiko, klasse 8-10	72.661	4.322	4.844	
Misligholdt eller tapsutsatt, klasse 11-12	4.281		236	2.050
Ikke klassifisert	2			
Totalt	495.733	76.768	15.629	2.050

2018

	Brutto utlån	Ubenyttede kreditter	Garantier	Ind. nedskriv.
Lav risiko, klasse 1-3	166.196	47.939	1.550	
Middels risiko, klasse 4-7	233.870	22.833	6.031	
Høy risiko, klasse 8-10	116.931	15.716	2.624	
Misligholdt eller tapsutsatt, klasse 11-12	3.842	-	2.340	2.000
Ikke klassifisert	2	-	-	
Totalt	520.841	86.488	12.545	2.000

EIKA BOLIGKREDITT (EBK)

Alle lån i EBK ligger innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, altså i godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset. Bankens utlån gjennom EBK gjelder i hovedsak nye lån eller refinansiering, og disse har i all vesentlighet ikke vært bokført på bankens balanse.

Siden lån formidlet til EBK utelukkende er godt sikrede lån, forventer banken lav sannsynlighet for mislighold samt at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse ikke vil være vesentlig for bankens likviditet. Forutsatt 1 % mislighold i porteføljen, vil dette utgjøre kr 13,8 mill. Likviditetsrisikoen knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset. Banken har i 2019 overtatt 1 lån fra EBK med et samlet volum på kr 1,2 mill. Se note 23 vedrørende utlån hos EBK.

KONSENTRASJONSRIKIO

I henhold til bankens Kredittpolicy defineres stort engasjement som et engasjement mot én enkelt kunde som overstiger 10% av ansvarlig kapital. Med engasjement med én enkelt kunde forstås også konsoliderte engasjementer for to eller flere kunder når bestemmende innflytelse eller økonomiske forbindelser mellom disse er slik at økonomiske problemer hos den ene sannsynligvis vil medføre betalingsvanskeligheter for den eller de andre.

Summen av store engasjement skal ikke overstige kr 266 mill., som utgjør 75% av bankens ansvarlige kapital, (pr. 3. kvartal 2019). Store engasjement følges opp kvartalsvis.

I henhold til forskrift for store engasjement defineres engasjement som utgjør 25% av ansvarlig kapital som stort. Engasjement (ev. konsolidert) som overstiger 10% av ansvarlig kapital skal rapporteres. Pr.

31.12.2019 hadde banken ingen engasjement som oversteg 10%. Eksponeringen mot bankens kunder er godt spredt geografisk, hensyntatt til bankens markedsandel.

Utlån fordelt geografisk	2019		2018	
	Beløp	%	Beløp	%
Østfold	2.754.908	93,6 %	2.567.419	93,5 %
Oslo	119.735	4,1 %	109.245	4,0 %
Akershus	34.834	1,2 %	26.581	1,0 %
Vestfold	10.116	0,3 %	8.055	0,3 %
Telemark	7.991	0,3 %	6.289	0,2 %
Andre	14.303	0,5 %	28.979	1,1 %
Brutto utlån	2.941.887	100,0 %	2.746.568	100,0 %

SPESIFIKASJON AV UTLÅNSPORTEFØLJEN, MISLIGHOLD OG TAP PÅ UTLÅN

UTLÅN

	2019		2018	
	Beløp	%	Beløp	%
Jordbruk, skogbruk, fiske	137.609	4,7 %	152.468	5,6 %
Industriproduksjon	14.833	0,5 %	18.349	0,7 %
Bygg og anlegg	72.976	2,5 %	98.522	3,6 %
Varehandel, hotell/restaurant	32.239	1,1 %	27.887	1,0 %
Transport, lagring	3.190	0,1 %	4.594	0,2 %
Finans, eiendom, tjenester	183.378	6,3 %	161.085	5,9 %
Sosial og privat tjenesteyting	51.507	1,8 %	57.936	2,1 %
Offentlig forvaltning	-	0,0 %	-	0,0 %
Sum næring	495.733	16,9 %	520.840	19,0 %
Personkunder	2.446.154	83,5 %	2.225.728	81,4 %
Brutto utlån	2.941.887		2.746.568	
Individuelle nedskrivninger	-3.170	-0,1 %	-2.860	-0,1 %
Gruppenedskrivninger	-9.389	-0,3 %	-9.508	-0,3 %
Netto utlån til kunder	2.929.328	100,0 %	2.734.200	100,0 %
Utlån formidlet via Eika Boligkreditt (EBK)	1.387.467		1.429.945	
Totale utlån inkl. porteføljen i EBK	4.316.795		4.164.145	

Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån 31.12.

2019	0 – 30 dg	31 – 90 dg	91 – 180 dg	180 - 360 dg	Over 360 dg	Sum forfalte utlån
Personmarked	31.329		47		182	31.558
Bedriftsmarked	2.704		22		-	2.726
Sum	34.033	-	69	-	182	34.284

Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån 31.12.

2018	0 – 30 dg	31 – 90 dg	91 – 180 dg	180 - 360 dg	Over 360 dg	Sum forfalte utlån
Personmarked	27.177	1.455	1.116	-	-	29.748
Bedriftsmarked	501	-	-	-	-	501
Sum	27.678	1.455	1.116	-	-	30.249

Mislighold refererer seg til kunder som ikke har betalt termin på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndeckt som avtalt etter 90 dager etter at overtrekk fant sted.

MISLIGHOLD					
Misligholdte lån	2019	2018	2017	2016	2015
Misligholdte lån i alt	1.849	1.817	1.291	1.506	6.911
Individuelle nedskrivninger	-260	-640	-390	-485	-2.696
Netto misligholdte lån i alt	1.589	1.177	901	1.021	4.215

Fordeling av misligholdte lån	2019	2018	2017
Personmarked	273	1.435	1.239
Næringssektor fordelt:			
Jordbruk, skogbruk, fiske	-	-	-
Industriproduksjon	-	-	52
Bygg og anlegg	-	382	-
Varehandel, hotell/restaurant	22	-	-
Transport, lagring	-	-	-
Finans, eiendom, tjenester	-	-	-
Sosial og privat tjenesteyting	1.554	-	-
Offentlig forvaltning	-	-	-
Misligholdte lån i alt	1.849	1.817	1.291

Med tapsutsatte engasjement menes engasjement som banken har tatt en tapsavsetning på, men som ikke er i mislighold.

Tapsutsatte lån	2019	2018	2017	2016	2015
Øvrige tapsutsatte lån i alt	5.250	3.697	1.113	5.028	3.762
Individuelle nedskrivninger	-2.910	-2.220	-720	-1.523	-1.725
Netto øvrige tapsutsatte lån i alt	2.340	1.477	393	3.505	2.037

Fordeling av øvrige tapsutsatte lån	2019	2018	2017
Personmarked	2.546	635	708
Næringssektor fordelt:			
Annen næring	-	-	-
Jordbruk, skogbruk, fiske	-	99	170
Industriproduksjon	-	-	-
Bygg og anlegg	-	-	-
Varehandel, hotell/restaurant	-	-	-
Transport, lagring	-	-	-
Finans, eiendom, tjenester	-	-	-
Sosial og privat tjenesteyting	2.705	2.963	235
Offentlig forvaltning	-	-	-
Tapsutsatte lån i alt	5.250	3.697	1.113

INDIVIDUELLE NEDSKRIVNINGER

Bankens generelle anslag for forventet tapsnivå er basert på bokført tap de siste årene, låneporteføljens sektorfordeling, forventninger om utviklingen for norsk økonomi, påvirkning fra utlandet samt lokale markedsforhold. I tillegg kan nevnes eventuelle lokale forhold, det være seg utvikling innen bestemte bransjer, deler av næringslivet etc. Lokale rammebetingelser kan ha direkte innflytelse på utviklingen av en lokalbanks portefølje.

Personmarkedet: Tapsnivået i personmarkedet har vært stabilt lavt i mange år. Det forventes at rentenivået også i 2020 vil holde seg på et lavt nivå, noe som betyr at betalingsevnen fortsatt vil være god. Økt arbeidsledighet kan imidlertid føre til at privatøkonomien rammes, og det kan bli vanskelig å betjene lån over en tid. Boliglånsforskriften bidrar til å redusere risiko for potensielt tap.

Bedriftsmarkedet: Basert på vår kunnskap og oppfølging av utlånsporteføljen samt erfaringstall fra finansnæringen, forventes fremtidige tap på næringslivsporteføljen å bli omtrent på årets nivå. Det gjøres imidlertid oppmerksom på den generelle usikkerhet som er knyttet til slike prognoser. Fremtidige tap er forventet å komme fra engasjementer i risikoklassene 8–10. For risikoklasse lav risiko (1–3) forventes fremtidige tap å bli minimale. Det er ikke foretatt endring i anslag for fremtidig tap de senere år. Porteføljen følges tett opp av banken.

Individuelle nedskrivninger på utlån	2019	2018
Individuelle nedskrivninger 01.01.	2.860	1.110
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-	-
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	400	-
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	360	2.063
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-450	-313
Individuelle nedskrivninger 31.12.	3.170	2.860
Individuelle nedskrivninger på utlån – fordelt på person/næring	2019	2018
Personmarked	1.120	860
Næringssektor fordelt:		
Jordbruk, skogbruk, fiske	-	50
Industriproduksjon	-	-
Bygg og anlegg	-	300
Varehandel, hotell/restaurant	-	-
Transport, lagring	-	-
Finans, eiendom, tjenester	-	-
Sosial og privat tjenesteyting	2.050	1.650
Offentlig forvaltning	-	-
Individuelle nedskrivninger på utlån i alt	3.170	2.860

GRUPPEVISE NEDSKRIVNINGER

Bankens kredittrisiko består hovedsakelig av små enkeltrisikoer mot privat- og bedriftskundemarkedet. Etablert risikohåndtering skal sikre at kredittrisiko er i samsvar med bankens risikovilje. Modellen for gruppenedskrivning i risikoklassifiseringssystemet fordeler privat- og bedriftskundemarked i henhold til risikoklasser og tar hensyn til antatt sannsynlighet for mislighold og tap gjennom prosentvis avsetning til gruppenedskrivning for den enkelte risikoklasse. I tillegg er det nedskrevet for annen risiko. Det foretas løpende en regulering av regnskapsførte avsetninger basert på endringer i det nye risikoklassifiseringssystemet.

Nedskrivninger på grupper av utlån	2019	2018
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	9.508	8.957
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	-119	551
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	9.389	9.508
Tapskostnader utlån/garantier	2019	2018
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	311	1.750
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	-	-
Periodens endring i gruppenedskrivninger	-119	551
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	182	251
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	21	75
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-686	-653
Periodens tapskostnader	-292	1.974
Resultatførte renter på lån som er nedskrevet	2019	2018
Resultatførte renter på lån som er nedskrevet	158	159
Bokført verdi av lån med betalingslettelser	2019	2018
Bokført verdi av lån med reforhandlede betingelser	4.095	167

UTLÅN TIL VIRKELIG VERDI

Utlån er vurdert til amortisert kost. Bankens utlån kan hovedsakelig ikke omsettes i et aktivt marked. Bankens risikopåslag på utlånene endres kun ved større endringer i markedsforholdene. Slike utlån anses i hovedsak å ha flytende rentebetingelser. Bankens kredittpåslag for disse utlån er ikke endret ved årets

slutt. Samme margin ville bli lagt til grunn for nye utlån på balansedagen. Balanseført verdi av lån med flytende rentebetingelser ansees derfor som beste estimat på virkelig verdi. Banken har ingen utestående utlån med fast rente.

NOTE 3 – KAPITALDEKNING

Den ansvarlige kapitalen består av ren kjernekapital, annen kjernekapital (hybridkapital) og tilleggskapital (ansvarlig lånekapital). Kravet til kapitaldekning er at den ansvarlige kapital minst skal utgjøre 8% av et nærmere definert beregningsgrunnlag. I tillegg må banken møte bufferkrav. Pr. 31.12.2019 er minstekrav inkludert buffere i henhold til Pilar I for henholdsvis ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og ansvarlig kapitaldekning 12,5%, 14,0% og 16,0%. Bokført verdi av eiendelspostene og omregnet verdi av poster utenom balansen tilordnes en eksponeringskategori og gis en risikovekt etter den antatte kredittrisiko de representerer.

Norske institusjoner måtte fra 1. juli 2014 rapportere iht. Basel III/CRD IV. Innføringen av Basel III har medført følgende endringer for banken sammenlignet med rapportering iht. Basel II:

- Fordringer på og fordringer garantert av staten har en risikovekt på 0%.
- Fordringer på kredittforetak som har utstedt obligasjoner med fortrinnsrett har en risikovekt på 10%.
- Fordringer på og fordringer garantert av finansinstitusjoner har en risikovekt på 20% eller 50% avhengig av offentlig rating.
- Saks- og tapsgaranti knyttet til Eika Boligkreditt er klassifisert som pantesikkerhet eiendom med 35% risikovekt og 100% konverteringsfaktor.
- Eiendelsposter med risikovekt 35% er lån med pantesikkerhet i bolig innenfor 80% av forsvarlig verdigrunnlag.
- Øvrige eiendeler utover kontanter, (0% risikovekt) har risikovekt på 100%.
- Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i andre finansinstitusjoner, f.eks. i Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS skal tas i samme kapitalklasse som det instrumentet man eier. Tidligere ble fradraget fordelt 50/50 mellom ren kjernekapital og tilleggskapital.
- Utsatt skattefordel rapporteres med 250% risikovekt. Tidligere måtte utsatt skattefordel som gjelder midlertidige forskjeller trekkes fra i ren kjernekapital.
- Risikovekting av institusjoner er avhengig av motpartens offentlige rating. Tidligere ble fordringer mot institusjoner som ikke var egenkapitalposisjoner, gitt en risikovekt på 20%.
- Det er innført en ny eksponeringskategori for Egenkapitalposisjoner. Tidligere ble egenkapitalposisjoner rapportert etter type utsteder (f.eks. institusjoner eller foretak).
- Det er innført en ny eksponeringskategori for fordringer med kortsiktig rating, dvs. egen rating for krav som forfaller innen 3 måneder.
- SMB-rabatt ble innført den 31.12.2019 og er inkludert ved avleggelse av årsregnskap 2019. I bedrifter hvor omsetning er på mindre enn 400 MNOK og lånet til bedriften er mindre enn 12 MNOK, vil banken få en rabatt på 23,81 % av risikovekten på lånet.

Kapitaldekning

	2019	2018
Innbetalt aksjekapital/egenkapital/beviskapital	-	-
Overkursfond	-	-
Sparebankens fond	435.347	392.569
Gavefond	8.411	6.747
Utjevningsfond	-	-
Fond for vurderingsforskjeller	7.111	6.476
Sum egenkapital	450.869	405.792
Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse		
Fradrag for immaterielle eiendeler		
Fradrag VIPPS (VBB AS)	-5.572	-4.986
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-85.506	-78.736
Sum ren kjernekapital	359.791	322.070
Fondsobligasjoner		
Fradrag for overgangsregler for fondsobligasjoner		
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.		
Sum kjernekapital	359.791	322.070
Ansvarlig lånekapital	40.000	40.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.		
Sum tilleggskapital	40.000	40.000
Netto ansvarlig kapital	399.790	362.069
	2019	2018
Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)		
Stater		
Lokal regional myndighet	9.218	6.004
Offentlig eide foretak		-
Institusjoner	11.308	9.790
Foretak	85.054	134.107
Massemarked		
Pantsikkerhet eiendom	1.158.261	1.130.374
Forfalte engasjementer	1.642	1.173
Høyrisiko engasjementer	1.210	1.754
Obligasjoner med fortrinnsrett	13.098	14.499
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	9.301	1.728
Andeler i verdipapirfond	56.043	46.198
Egenkapitalposisjoner	69.342	63.111
Øvrige engasjementer	126.594	119.068
CVA-tillegg		
Ansvarlig kapital i andre finansinst.		
Sum beregningsgrunnlag for kreditt risiko	1.541.072	1.527.806
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	167.000	157.144
Sum beregningsgrunnlag	1.708.072	1.684.950
Kapitaldekning i %	23,41 %	21,49 %
Kjernekapitaldekning	21,06 %	19,11 %
Ren kjernekapitaldekning i %	21,06 %	19,11 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	10,11 %	9,84 %
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,50 %)	42.702	42.124
Motsyklisk buffer (2,5 %)	42.702	33.699
Systemrisikobuffer (3,00 %)	51.242	50.549
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	136.646	126.371
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	76.863	75.823
Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	146.282	119.876

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 1,82 % i Eika Gruppen AS og på 1,74 % i Eika Boligkreditt AS.

	2019	2018
Ren kjernekapital	449.311	404.521
Kjernekapital	461.110	418.242
Ansvarlig kapital	515.975	471.872
Beregningsgrunnlag	2.375.271	2.334.899
Kapitaldekning i %	21,72 %	20,21 %
Kjernekapitaldekning i %	19,41 %	17,91 %
Ren kjernekapitaldekning i %	18,92 %	17,32 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	8,36 %	7,99 %

NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for realisering av eiendeler. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Styring av likviditetsrisiko skjer gjennom fastsettelse av rammer for finansieringsstruktur, krav til spredning på instrumenter, markeder og løpetider samt etablering av beredskapsfasiliteter. Banken har interne måltall for likviditet, herunder likviditetsindikatorer, som løpende legges fram for styret. Likviditetssituasjonen betraktes som god. Etablerte ordninger med lån i Norges Bank, trekkrettigheter, obligasjons- og sertifikatlån i finansmarkedet er nødvendige kapitalkilder for å fylle likviditetsgapet mellom utlån og normale kundeinnskudd. Det er også avtalt lån via store norske kredittinstitusjoner.

Tabellen viser oversikt over forfall på eiendeler og gjeld.

Restnedbetalingstid på eiendels- og gjeldsposter

EIENDELER

	11 < 1 mnd.	18 1–3 mnd.	21,28 3–12 mnd.	41,48 1–5 år	Over 5 år	U.løpetid	Sum
Kont./fordr.sentralbanker						69.625	69.625
Utl./fordr. til kredittinst.				6.000		46.619	52.619
Utlån til kunder	17.733	41.394	138.037	515.942	2.174.134	42.088	2.929.328
Obligasjoner/sertifik.	5.001		119.231	85.589			209.821
Aksjer						262.765	262.765
Øvrige eiendeler						25.020	25.020
Sum eiendeler	22.734	41.394	257.268	607.531	2.174.134	446.116	3.549.177

GJELD OG EGENKAPITAL

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.løpetid	Sum
Gjeld til kredittinst.	-		50.000	150.000			200.000
Innskudd fra kunder	22.524	149.290		273.255		2.059.305	2.504.375
Obligasjonsgjeld	-	41.000		274.967			315.967
Fondsobligasjoner	-						-
Ansvarlig lån	-			40.000			40.000
Øvrig gjeld	2.198	8.321	10.611			16.837	37.967
Egenkapital	-					450.869	450.869
Sum gjeld og egenkapital	24.722	198.611	60.611	738.222	-	2.527.011	3.549.177

Banken har trekkrettigheter på kr 90 mill. i DNB pr. 31.12.2019.

LCR

LCR, eller Liquidity Coverage Ratio, er et minimumskrav til likvide aktiva i forhold til beregnet negativ cash flow under et definert stresset likviditetsscenario. Likvide aktiva omfatter bl.a. nærmere definerte verdipapirer utstedt av stater, obligasjoner med fortrinnsrett, (OMF), og foretaksobligasjoner med definerte krav til rating, likviditet mv. beregnet cash flow baseres på kontraktfestede forfall de neste 30 dager og forutsatte uttaksfaktorer for innskudd, utenom-balanseposter mv. I henhold til plan for innføring av regulatorisk minimumskrav, skal LCR være 100 %. Bankens LCR pr. 31.12.2019 er beregnet til 171%.

NSFR

NSFR, Net Stable Funding Ratio, skal belyse i hvilken grad institusjonen er langsiktig finansiert. Den setter krav til institusjonene finansieringsstruktur i forhold til deres utlån, investeringer og andre eiendeler i et ettårs perspektiv. NSFR er definert som tilgjengelig stabil finansiering relativt til nødvendig stabil finansiering. NSFR skal gjenspeile hele institusjonenes balanse. Bankens NSFR pr. 31.12.2019 er beregnet til 138%.

NOTE 5 – RENTERISIKO

Renterisiko oppstår som følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendringer på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring i markedsrenten vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet. Banken har en lav renteeksponering på sine utlån. Pr. 31.12.2019 er det ingen fastrentelån eller fastrenteinnskudd.

Beholdningen av obligasjoner har gjennomsnittlige vektet løpetid på 1,4 år. Gjennomsnittlig vektet durasjon er 0,1. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på kr 0,4 mill. ved årets slutt. Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor fastsatte rammer.

Tid fram til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser fremgår av tabellen nedenfor.

Renteendringstidspunkt for eiendels- og gjeldsposter

EIENDELER

	11 < 1 mnd.	18 1–3 mnd.	21,28 3–12 mnd.	41,48 1–5 år	Over 5 år	U.binding	Sum
Kont./fordr.sentralbanker						69.625	69.625
Utl./fordr. til kredittinst.						52.619	52.619
Utlån til kunder		2.929.328					2.929.328
Obligasjoner/sertifik.	32.107	146.678	31.036				209.821
Aksjer						262.765	262.765
Øvrige eiendeler						25.020	25.020
Sum eiendeler	32.107	3.076.006	31.036	-	-	410.028	3.549.177

GJELD OG EGENKAPITAL

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.binding	Sum
Gjeld til kredittinst.	-	200.000	-	-	-	-	200.000
Innskudd fra kunder	-	-	-	-	-	2.504.375	2.504.375
Obligasjonsgjeld	-	315.967	-	-	-	-	315.967
Fondsobligasjoner	-	-	-	-	-	-	-
Ansvarlig lån	-	40.000	-	-	-	-	40.000
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	37.967	37.967
Egenkapital	-	-	-	-	-	450.869	450.869
Sum gjeld og egenkapital	-	555.967	-	-	-	2.993.210	3.549.177

NOTE 6 – MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er risikoen for tap og gevinst forårsaket av endringer i markedsparametere som rente, valutakurser, aksje- eller råvarepriser. Markedsrisiko som banken står overfor er hovedsakelig renterisiko og inkluderer potensielle svingninger i verdien av fastrenteinstrumenter eller finansielle instrumenter knyttet til en markeds-benchmark, (NIBOR flytende pengemarkedsrente), som følge av endringer i markedsrenter, og i fremtidige kontantstrømmer for finansielle instrumenter til flytende rente. Priserisiko kommer av endringer i markedspriser, enten forårsaket spesifikke faktorer knyttet til et individuelt finansielt instrument eller utsteder, eller faktorer som påvirker alle instrumenter handlet i et marked. Dette kan for eksempel omhandle endringer i priser eller volatilitet på aksjer, aksjeindekser eller råvarer. Rentepapirer, aksjederivater og råvaderivater er eksponert for denne risikoen. Bankens samlede markedsrisiko vurderes basert på stressscenarier utarbeidet i tråd med anbefalinger fra Finanstilsynet og Baselkomiteen.

Det vesentligste av markedsrisiko relaterer seg til verdipapirmarkedet representert ved egne verdipapirbeholdninger. Hovedtyngden av bankens portefølje er plassert i likvide obligasjoner med begrenset risiko for store fall i markedsverdi. Obligasjonsporteføljen er forvaltet av Eika Kapitalforvaltning AS som har spesialkompetanse innenfor området. Banken har inngått avtale med AlphaSpar om aktiv forvaltning av bankens portefølje av fond, egenkapitalbevis og/eller bankaksjer. Forvaltningen er underlagt rapporterings- og posisjonsrammer fastlagt av bankens styre. Rammene skal begrense risikoen. Rammene gjennomgås minst én gang i året.

Aksjer i tilknyttede selskaper, konsernselskaper og strategiske plasseringer er ikke en del av priserisikoen på aksjer, men inngår i strategisk risiko og eierrisiko. Se note 18 for aksjer i konsernselskap.

SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG ANDRE RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER	Nominell verdi	Anskaffelses kost	Bokført verdi	Markeds- verdi
Utstedt av det offentlige				
Lokale og regionale myndigheter				
Børsnoterte	26.000	25.981	25.969	25.969
Ikke børsnoterte	20.000	19.996	19.989	19.989
Sum utstedt av det offentlige	46.000	45.977	45.958	45.958
Utstedt av andre				
Institusjoner				
Børsnoterte	5.000	5.021	5.026	5.026
Ikke børsnoterte	28.000	28.197	28.115	28.115
Obligasjoner med fortrinnsrett				
Børsnoterte	95.000	95.714	95.548	95.548
Ikke børsnoterte	35.000	35.221	35.174	35.174
Fondsobligasjoner				
Ikke børsnoterte	-	-	-	-
Sum utstedt av andre	163.000	164.152	163.863	163.863
Sum sertifikater og obligasjoner	209.000	210.129	209.821	209.821

Pr. 31.12.2019 er markedsverdi for deponerbare verdipapirer i Norges Bank kr 202,3 mill. Verdipapirer deponert pr. 31.12.2019 beløper seg til kr 128,9 mill. Annualisert avkastning på porteføljen har i 2019 vært 1,74%.

AKSJER, ANDELER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING

Anlegg		Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Markeds-verdi
Børsnotert					
RomReal Inv EUR		5.792	2.990	6	10
Spbk 1 OstfoldAk	837.884.942	9.523	1.002	1.002	2.343
Visa Inc. C		417	188	188	2.752
Visa Inc. A.		179	81	81	1.181
Sum børsnoterte			4.261	1.276	6.286
Ikke børsnotert					
SDC AF 1993 H. A	988.671.258	2.784	1.246	1.246	1.421
Eika Gruppen	979.319.568	441.055	22.582	21.909	65.056
Spama AS	916.148.690	92	9	9	103
Kredittfo for Sp	986.918.930	460	474	474	474
Romania Invest A	989.434.071	10.000	500	9	9
Hjelmeland Spb.	937.896.581	8.485	933	781	806
Kvinesdal Spareb	937.894.805	9.851	985	896	887
Eika BoligKredit	885.621.252	21.308.501	89.093	89.093	88.666
NBNP 2 Rg	992.073.861	31.896	711	711	1.171
Bien Spbk ASA	991.853.995	512	998	998	998
Eiendomskreditt	979.391.285	21.705	2.215	2.215	2.643
Smart Innovation Norway AS	986.258.191	10	100	100	100
Ladies Tour Norw	913.718.933	100	100	100	100
North Bridge Opp	991.669.884	7.140	89	89	38
Eika VBB AS	918.713.867	1.408	5.572	5.572	5.572
VNN Norge	821.083.052	1	2.363	2.363	3.020
Sum ikke børsnoterte			127.970	126.566	171.064
Sum anleggsaksjer			132.231	127.843	177.350
Omløpsaksjer og andeler					
Navn		Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Markeds-verdi
Børsnotert					
Spareb 1 Nord-No	952.706.365	5.196	164	408	408
Sparebanken Vest	832.554.332	15.000	747	951	951
Sparebank 1 SMN	937.901.003	7.549	402	756	756
Eika Spar	980.439.291	289	1.000	1.946	1.946
Eika Alpha	986.387.102	420	1.000	1.511	1.511
Spbk 1 SR-Bank	937.895.321	2.981	164	298	298
SpareBank 1 Østlandet	920.426.530	10.000	780	925	925
Storebrand Indeks Norge	913.222.679	4.159	6.675	7.090	7.090
Sum børsnotert			10.932	13.885	13.885
Sum Omløpsaksjer			10.932	13.885	13.885
Rente- og obligasjonsfond					
		Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Markeds-verdi
Ikke børsnotert					
Eika Sparebank	983.231.411	33.167	33.677	33.982	33.982
Eika Kreditt	912.370.275	15.717	15.708	16.191	16.191
Eika Pengemarked	985.187.649	30.420	31.280	31.445	31.445
KLP Pengemarked	979.518.218	4.609	4.648	4.677	4.677
Eika Likviditet	893.253.432	24.685	25.000	25.125	25.125
Sum ikke børsnotert			110.312	111.419	111.419
Rente- og obligasjonsfond			110.312	111.419	111.419
Sum verdipapirer med variabel avkastning			253.475	253.146	302.654

Banker som rapporterer iht. NGAAP, kan etter gjeldende regler ikke registrere avkastning av rentefond som renteinntekt, i motsetning til avkastning av obligasjoner/sertifikater som er inkludert i renteinntekten.

Endringer i 2019	Anleggsaksjer	
Inngående balanse	112.603	
Tilgang 2019	16.425	
Avgang 2019	-512	
Nedskrivning	-673	
Utgående balanse	127.843	

Netto gevinst/-tap på valuta og verdipapirer	2019	2018
Kursgevinst ved omsetning av obligasjoner	24	88
Kurstap ved omsetning av obligasjoner	-274	-444
Kursregulering obligasjoner	-144	-205
Netto gevinst/-tap obligasjoner	-394	-561
Kursgevinst ved oms. av aksjer og andeler	1.083	3.494
Kurstap ved oms. av aksjer og andeler	-27	-70
Kursregulering aksjer og andeler	2.571	-2.706
Netto gevinst/-tap aksjer og andeler	3.627	718
Kurstap-/gevinst+ fra finansielle derivater og valuta	787	686
Sum netto gevinst/-tap på valuta og verdipapirer	4.020	843

Gevinst/tap og nedskrivning på verdipapirer klassifisert som anleggsmidler	2019	2018
Nedskrivning/reversering av nedskrivning	-673	-
Tap ved omsetning av aksjer	-	-
Gevinst ved tildeling av aksjer – VN Norge AS		2.363
Gevinst ved tildeling av aksjer og fusjon – Vipps		2.782
Gevinst ved omsetning av aksjer – andre	127	677
Netto gevinst/tap på aksjer klassifisert som anleggsmidler	-546	5.822

NOTE 7 – RENTER OG LIGNENDE KOSTNADER PÅ ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Berg Sparebank tok i 2018 opp et ansvarlig lån på kr 40,0 mill. Renten justeres hver 3. måned i henhold til 3 måneders NIBOR og et påslag på dette. Rentesatsen pr. 31.12.2019 er 3,82%.

	2019	2018
Ansvarlig lånekapital	1.400	957
Fondsobligasjoner	-	-
Sum renter ol. kostnader på ansvarlig lånekapital	1.400	957

NOTE 8 – ANDRE RENTEKOSTNADER

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon mv. av finansinstitusjoner pålegger alle banker å være medlem av Bankenes Sikringsfond.

Fondet plikter å dekke tap inntil kr 2 mill. som en innskyter har i en bank som er medlem av Bankenes Sikringsfond. Med innskudd menes enhver kredittsaldo i banken i henhold til konto som lyder på navn, samt forpliktelser etter innskuddsbevis til navngitt person.

Banken betaler en årlig avgift til innskuddsgarantifondet og krisetiltaksfondet. For 2019 er det innbetalt 1,1 mill.

	2019	2018
Avgift til Sikringsfondet	1.064	1.478
Sum andre rentekostnader	1.064	1.478

NOTE 9 – PROVISJONSINNTEKTER OG PROVISJONSKOSTNADER

Provisjonsinntekter	2019	2018
Garantiprovisjon	249	224
Formidlingsprovisjon	233	128
Betalingsformidling	11.652	10.048
Verdipapirforvaltning og –omsetning	1.712	1.797
Provisjon Eika Boligkreditt	10.466	8.169
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	8.104	6.183
Andre provisjons- og gebyrinntekter	467	368
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	32.883	26.917

Provisjonskostnader	2019	2018
Transaksjonsavgifter og lignende	-	-
Betalingsformidling, interbankgebyrer	3.725	3.207
Andre provisjonskostnader	696	1.063
Sum provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester	4.421	4.269

NOTE 10 – PENSJON

OTP – Obligatorisk tjenstepensjon er pliktig, og banken har en innskuddsbasert pensjonsordning som tilfredsstiller kravene. Premie for innskuddsbasert pensjonsordning og AFP-premie kostnadsføres løpende over driften.

Adm. banksjef har en avtale om en livsvarig pensjon på 70 % av lønn fra fylte 65 år. Pensjonsytelsen reguleres årlig under utbetaling tilsvarende utviklingen i folketrygdens grunnbeløp. Banken har også en løpende pensjonsforpliktelse vedrørende tidligere banksjef.

	2019	2018
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventet avkastning	2,30 %	2,60 %
Lønnsregulering	3,00 %	2,75 %
G-regulering	2,00 %	2,50 %
Pensjonsregulering	2,00 %	2,00 %
Arbeidsgiveravgift-sats	19,10 %	19,10 %
Beløp mot OCI/direkte mot egenkapital i perioden	2019	2018
Estimatavvik tap (gevinst) – endring i de andre økonomiske forutsetningene midler	1.180	256
Estimatavvik /arbeidsgiveravgift	225	49
Estimatavvik tap (gevinst) i perioden ført mot OCI/egenkapitalen	1.405	305
Netto beløp i regnskapsført i balanseregnskapet inkl. arbeidsgiveravgift (AGA)	2019	2018
Netto pensjonsforpliktelser i periodens begynnelse	6.797	6.356
Effekt EK ved overgang til IAS 19R gevinst / (tap)	-	-
Periodens netto pensjonskostnad	371	324
Innbetalinger/tilbakeføring premiefond/flytting til innskuddsfond	-	-
Premiefond overføring til innskuddsfond	-	-
Pensjonsutbetalinger over egen drift	-202	-188
Estimatavvik (tap) / gevinst	1.405	305
Øvrige bevegelser i perioden	-	-
Netto pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	8.371	6.797

Pensjonsavtale banksjef	2019	2018
Netto pensjonsforpliktelser	4.836	3.549
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	924	678
Netto pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	5.759	4.226
 Pensjonsavtale tidligere banksjef	 2019	 2018
Netto pensjonsforpliktelser	2.193	2.158
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	419	412
Netto pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	2.612	2.571
 Totale pensjonsforpliktelser ved periodens slutt	 8.371	 6.797
 Spesifikasjon av netto pensjonskostnad i resultatregnskapet	 2019	 2018
Usikrede pensjonsordninger	338	294
Egenandel AFP	332	277
Innskuddsbasert ordning	1.095	1.437
Sum pensjonskostnader	1.765	2.008

NOTE 11 – LØNN- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2019	2018
Lønn til ansatte	16.212	16.219
Honorar og kostnader styre og tillitsmenn	547	573
Pensjoner	1.765	2.008
Arbeidsgiveravgift	3.597	3.743
Kurs, velferd, øvrige personalutgifter	471	834
EDB-kostnader	12.687	11.838
Markedsføring	2.879	2.835
Reiser, opplæring etc	568	505
Rekvisita	826	606
Honorarer eksterne tjenester	1.197	1.680
Telefon, porto	285	148
Sum Lønn og generelle administrasjonskostnader	41.034	40.991
 Antall ansatte pr 31.12.	 25,0	 28,0
Antall årsverk pr 31.12.	24,5	27,5
Gjennomsnittlig antall årsverk i året	26,5	27,0

NOTE 12 – LÅN OG YTELSE

	Lønn og honorarer	Otp- Pensjon	Annen godt-gjørelse	Sum	Lån
Ledende ansatte					
Adm. banksjef Jørn Berg	1.435	157	31	1.623	2.977
Sum ledende ansatte	1.435	157	31	1.623	2.977
 Styre					
Leder Bjørn Sigurd Brevig	147				7.253
Nestleder Terje Kristiansen	80				3.180
Styremedlem Bård Degnes	59				4.527
Styremedlem Karianne Hauge	46				-
Styremedlem Malin Hansen	100				-
Ansattemedlem Merete Dammyr	61				1.403
Tidligere styremedlem Heidi A. Johansen	15				
Samlede ytelser og lån til styret	508	-	-	-	16.363
 Generalforsamling					
Leder Anne Wahlstrøm	12				2.638
Nestleder Knut R. Nilsen	4				872
Øvrige medlemmer					16.854
Samlede ytelser og lån til generalforsamlingen	16	-	-	-	20.364

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom renten på lån og myndighetenes normrente. Samlede lån til ansatte med rentesubsidierte rentevilkår: kr 45,4 mill. kroner. Samlede lån til ansatte med ordinære rentevilkår: kr 20,9 mill. kroner. Lån, garantier og sikkerhetsstillelser til tillitsvalgte er gitt etter samme vilkår som for bankens øvrige kunder, og er sikret i henhold til bestemmelsene for slike lån og garantier.

Berg Sparebank har ikke etablert bonusordninger eller andre særskilte former for kompensasjon til styremedlemmene. Banken benytter ikke aksjeverdbasert godtgjørelse. Banken har aktivitets -, kvalitets - og resultatbonus som gjelder for alle ansatte med unntak av adm. banksjef.

NOTE 13 – VARIGE DRIFTSMIDLER

	Driftsmidler	Bygninger	Sum	Konsern Driftsmidler	Konsern Bygninger	Konsern Sum
Kostpris 01.01.	14.505	4.488	18.993	15.130	21.368	36.498
Tidligere oppskrivning					9.200	9.200
Tilgang	250		250	250	50	299
Avgang			-			-
Kostpris 31.12.	14.755	4.488	19.243	15.380	30.618	45.998
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	11.435	-	11.435	11.913	8.617	20.530
Tilbakeførte avskrivninger på utrangerte driftsmidler						-
Ordinære avskrivninger	1.028		1.028	1.066	586	1.652
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	12.462		12.462	12.978	9.204	22.182
Bokført verdi 31.12.	2.293	4.488	6.781	2.402	21.414	23.816

Bankens hovedkontor holder til i leide lokaler i Storgata 10 i Halden. Utleier er bankens datterselskap AS Storgaten10. Bankens avdelingskontor i Fredrikstad holder til i leide lokaler i Nygaardsgata 47–49 og 51. Utleier er Ryen AS Eiendom.

		2019	2018
Kommune	Leiekontrakt utløper	Arlig leie	Arlig leie
Halden	Leies av datterselskap	1.988	1.924
Fredrikstad	01.04.2028, med rett til fornyelse for 5 år	872	552
Åndalsnes	Avsluttet	35	46
Sum		2.895	2.522

NOTE 14 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	2019	2018
Andre driftskostnader		
Driftskostnader fast eiendom		
Honorar ekstern revisor	415	471
Leie av lokaler	2.895	2.523
Andre kostnader leide lokaler	679	632
Maskiner, inventar og transportmidler	181	259
Eksterne tjenester	322	553
Forsikringer	90	97
Kostnader Eika Gruppen AS	1.568	1.829
Ordinære tap	4	116
Andre driftskostnader	1.607	1.674
Tap salg anleggsmidler	-	
Sum andre driftskostnader	7.761	8.154

Spesifikasjon av revisjonshonorar:	2019	2018
Lovpålagt revisjon	335	325
Attestasjon	-	-
Skatterådgivning	-	-
Andre tjenester utenfor revisjon	-	-
Teknisk bistand skatt	31	31
Rådgivning	49	115
Sum revisjonshonorar inkl. mva	415	471

NOTE 15 – SKATT

SKATTEKOSTNADEN BESTÅR AV:

Betalbar skatt: 25 % av skattemessig resultat. For mye eller for lite avsatt betalbar skatt ved fjorårets ligning.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel: Knyttes til periodisering av skatt på inntekts- og kostnadsposter hvor den regnskapsmessige periodiseringen avviker fra den skattemessige.

Formuesskatt: 0,15 % av skattemessig formue.

ANDRE SKATTEBEGREP

Resultatforskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige resultat deles i:

Permanente forskjeller: Ikke fradragsberettigede kostnader, skattefrie inntekter.

Midlertidige forskjeller: Forskjeller mellom regnskaps og skattemessige periodiseringer som skal reverseres i senere perioder fordi det er det samme beløp som samlet skal komme til fradrag eller som skal inntektsføres over tid. Netto utsatt skatt er beregnet med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

	2019	2018
Beregning av betalbar skatt		
Resultat før skattekostnad	61.807	44.801
Permanente forskjeller	-13.155	-13.167
Endring midlertidige forskjeller	1.352	494
Skattepliktig inntekt, grunnlag betalbar skatt	50.004	32.128
Betalbar skatt på årets resultat, 25 %	12.501	8.032

Skattekostnad	2019	2018
Betalbar inntektsskatt for året	12.501	8.032
Endring utsatt skatt	-338	-124
For mye/lite avsatt skatt tidligere år	1	-8
Formuesskatt	825	748
Endring i utsatt skatt ført mot EK	351	76
Sum skattekostnad	13.340	8.725

Betalbar skatt fremkommer som følger:

Formuesskatt	12.501	8.032
Inntektsskatt	825	748
Sum betalbar skatt	13.326	8.780

Oversikt over midlertidige forskjeller	Endring	2019	2018
Varige driftsmidler	-114	-463	-349
Over- / underfinansiert pensjonsforpliktelse	-1.574	-8.371	-6.797
Regnskapsmessige avsetninger	682	-3.535	-4.217
Obligasjoner og andre verdipapirer	-347	-731	-384
Grunnlag utsatt skatt+ /utsatt skattefordel-	-1.353	-13.100	-11.747
Bokført utsatt skattefordel (-) /utsatt skatt (+)	-338	-3.275	-2.937
Endring i skattesats			
Sum bokført utsatt skattefordel		-3.275	-2.937

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	2019
25% skatt av resultat før skatt	15.452
25% skatt av permanente forskjeller	-3.289
For mye/lite avsatt skatt tidligere år	1
Formuesskatt	825
Endring utsatt skatt ført mot EK	351
Skattekostnad i henhold til resultatregnskap	13.340

NOTE 16 – KONTANTER OG INNSKUDD I NORGES BANK

	2019	2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker		
Kontanter i norske kroner	6.452	6.273
Kontanter i utenlandske valutasorter	304	422
Innskudd i Norges Bank	62.868	60.408
Sum kontanter og fordringer på sentralbanker	69.624	67.104

NOTE 17 – OVERTATTE EIENDELER

	2019	2018
Type eiendel		
Grunneiendom	-	-
Sum overtatte eiendeler	-	-

NOTE 18 – EIERANDELER I DATTERSELSKAP

Transaksjoner i 2019 mellom Berg Sparebank, AS Storgaten 10 og Berg Sparebank Eiendomsmegling AS har vært relatert til daglig bankdrift. Det har i 2019 ikke vært gjennomført andre transaksjoner mellom partene.

Selskapets navn	Kontor-kommune	Selskaps-kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK 2019	Resultat 2019	Bokført Verdi
Berg Sp.bank Eiendomsmegling AS	Halden	850	633	74,5 %	2.255	219	1.680
A/S Storgaten 10	Halden	100	1.000	100,0 %	7.939	472	7.939

	AS Storgaten 10	Berg Sparebank Eiendomsmegling AS	SUM 2019
Inngående balanse 01.01.	7.467	1.438	8.905
+ Inntektsført andel resultat 2019	472	163	635
-Kjøp aksjer	-	79	79
Balanse 31.12.	7.939	1.680	9.619
Anskaffelseskost	100	685	
Andel bokført egenkapital ved anskaffelse	100	679	
Konsernbidrag tidligere år	1.722	-	

	A/S Storgaten 10 2019	2018	Berg Sparebank Eiendomsmegling AS 2019	2018
Innskudd fra	2.946	2.357	2.099	2.170
Utlån/garantier til	10.162	10.511		
Fordring			-	-
Renter fra	415	376	-	-
Renter til	1	1	87	91

NOTE 19 – GJELD KREDITTINSTITUSJONER – INNSKUDD FRA / GJELD TIL KUNDER

	2019		2018	
Gjeld og gjennomsnittlig rente 31.12.	Beløp	%	Beløp	%
Gjeld til kredittinstitusjoner				
Uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	0		-	
Med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	200.000		200.000	
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	200.000	2,23 %	200.000	1,84 %
Innskudd fra og gjeld til kunder				
Uten avtalt løpetid	1.952.943		1.788.105	
Med avtalt løpetid	551.432		409.968	
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	2.504.375	1,17 %	2.198.073	0,88 %

Banken hadde pr. 31.12.2019 kr 2.504 mill. i innskudd fra kunder. Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom året i prosent av gjennomsnittlig innskudd fra kunder. Det er ikke stillet sikkerhet for gjelden. Se note 8 vedr. lov om sikringsordninger for banker.

	2019		2018	
Innskudd fra kunder	Beløp	%	Beløp	%
Lønnstakere og lignende	1.929.961	77,1 %	1.777.466	80,9 %
Næringssektor fordelt:				
Jordbruk, skogbruk, fiske	84.985	3,4 %	59.268	2,7 %
Industriproduksjon	30.047	1,2 %	36.660	1,7 %
Bygg og anlegg	53.056	2,1 %	39.214	1,8 %
Varehandel, hotell/restaurant	35.094	1,4 %	27.423	1,2 %
Transport, lagring	28.712	1,1 %	30.089	1,4 %
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	160.044	6,4 %	111.540	5,1 %
Sosial og privat tjenesteyting	182.321	7,3 %	116.211	5,3 %
Offentlig forvaltning	156	0,0 %	202	0,0 %
Sum innskudd	2.504.375	100,00 %	2.198.073	100,00 %

	2019		2018	
Innskudd	Beløp	%	Beløp	%
Østfold	2.003.383	80,0 %	2.041.093	92,9 %
Oslo	108.232	4,3 %	61.873	2,8 %
Akershus	20.991	0,8 %	20.808	0,9 %
Buskerud	15.747	0,6 %	12.833	0,6 %
Andre	356.022	14,2 %	61.466	2,8 %
Sum innskudd	2.504.375	100,00 %	2.198.073	100,00 %

NOTE 20 – GJELD VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Utestående pr 31.12.2019	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført Verdi	Nominell rente
Lånetype/ISIN					
Sertifikatslån					
Obligasjonslån					
NO0010825425	100.000	15.09.2021	100.000	100.000	2,49 %
NO0010789613	41.000	23.03.2020	41.000	41.000	2,62 %
NO0010811243	100.000	24.11.2021	100.000	100.000	2,71 %
NO0010856834	75.000	15.09.2022	75.000	75.000	2,43 %
Over/underkurs				-33	
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			316.000	315.967	
Ansvarlig lån					
NO0010819352	40.000	22.03.2023	40.000	40.000	3,82 %
			40.000	40.000	

NOTE 21 – SPESIFIKASJON AV ANNEN GJELD

	2019	2018
Annen gjeld		
Bankremisser	164	135
Betalingsformidling	2.962	4.074
Skyldige offentlige avgifter	68	64
Betalbar skatt	13.326	8.780
Skattetrekk	775	870
Leverandørgjeld	807	476
Annen gjeld ellers	1.334	484
Sum annen gjeld	19.434	14.883

NOTE 22 – EGENKAPITAL

	Fond vurd. Forskjeller	Spb. fond	Gavefond	Egenkapital	Konsern
Egenkapital 01.01.	6.476	392.568	6.747	405.792	406.391
Kjøpt aksjer fra minoritetsaksjonær					-79
Utbetalte gaver			-2.337	-2.337	-2.337
Endring i estimatavvik pensjoner direkte mot egenkapitalen		-1.054		-1.054	-1.054
Årsoppgjørdisposisjoner	634	43.832	4.000	48.467	48.523
Egenkapital 31.12.	7.111	435.347	8.411	450.869	451.445
				2019	2018
Overført til Gavefond				4.000	3.500
Overført til fond for vurderingsforskjeller				634	353
Overført til Sparebankens fond				43.832	32.223
Overført til utbytte					
Sum				48.467	36.076

NOTE 23 – GARANTIER

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriterium at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr. 31.12.19 lån for kr 1.387 mill. hos EBK.

Garantibeløpet overfor EBK er todelt:

Tapsgaranti: Den samlede tapsgaranti er begrenset til 1 % av bankens utlånsportefølje i EBK, minimum 5 millioner kroner eller 100 % av låneporteføljen hvis den er lavere enn kr 5 mill. Banken plikter å dekke 80 % av konstaterte tap på lån i portefølje formidlet til EBK, og EBK kan motregne overskytende del på 20 % i ubetalte provisjoner til alle eierbanker, proratarisk fordelt ut fra den enkelte banks andel av utlånsporteføljen på det tidspunkt tapet konstateres, i en periode på inntil 12 måneder fra tap konstateres.

Saksgaranti: Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern.

Banken har en likviditetsforpliktelse mot EBK. EBK har i sin risikostrategi krav om at overskuddslikviditeten minst skal dekke 75 % av likviditetsbehovet de nærmeste 12 måneder. I tillegg skal EBK's overskuddslikviditet være minst 6 % av innlånsvolumet. Likviditetsforpliktelsen er inngått i en Avtale om kjøp av OMF (Note Purchase agreement). Forpliktelsen om kjøp av OMF fra EBK utløses kun hvis markedssituasjonen er slik at EBK ikke kan finansiere likviditetsbehovet i OMF-markedet, og derfor må utstede obligasjoner direkte til eierbankene. Pr. 31.12.2019 var likviditetsforpliktelsen til EBK beregnet til kr 0. Banken har også en avtale med EBK om kapitalstøtte. Kapitalstøtten inntreffer hvis EBK har behov for ansvarlig kapital for å nå sitt kapitalmål på 10 %.

Banken har kjøpt aksjer i EBK for 10,9 mill. kroner i 2019, hvorav 1,6 mill. kroner skyldes rebalansering av bankens eierskap og 9,3 mill. kroner i nye emisjoner.

	2019	2018
Garantiansvar		
Betalingsgarantier	3.080	3.172
Kontraktsgarantier	10.170	12.954
Andre garantier	6.440	279
Samlet garantiansvar ovenfor kunder	19.690	16.405
Garanti ovenfor Eika Boligkreditt	13.875	14.299
Sum garantiansvar	33.565	30.704

	2019	2018
Garantier til Eika Boligkreditt AS		
Total andel av garantiramme		
Saksgaranti	-	-
Tapsgaranti	13.875	14.299
Samlet garantiansvar ovenfor Eika Boligkreditt AS	13.875	14.299

	2019		2018	
Garantier fordelt geografisk	Beløp	%	Beløp	%
Halden	28.513	84,9 %	28.502	92,8 %
Oslo	965	2,9 %	1.215	4,0 %
Fredrikstad	385	1,1 %	618	2,0 %
Sarpsborg	1.837	5,5 %	318	1,0 %
Andre	1.865	5,6 %	51	0,2 %
Sum garantier	33.565	100,00 %	30.704	100,00 %

NOTE 24 – NØKKELTALL

TABELL

Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert

	2019	2018
Resultat		
Kostnader i % av inntekter	44,5 %	54,9 %
Kostnader i % av inntekter justert for VP	51,4 %	60,6 %
Kostnadsvekst siste 12 mnd	-0,2 %	9,2 %
Egenkapitalavkastning*	11,3 %	9,3 %
Andre inntekter i % av totale inntekter (eskl. VP)	29,4 %	27,5 %
Innskuddsmargin hittil i år	0,36 %	0,17 %
Utlånsmargin hittil i år	2,18 %	2,26 %
Netto rentemargin hittil i år	1,96 %	1,9 %
Soliditet inkl. årets overskudd**	12,7 %	12,5 %
Resultat etter skatt i % av GFK	1,4 %	1,2 %

Innskudd og Utlån

Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	16,9 %	19,0 %
Andel lån overført til EBK – kun PM	36,2 %	39,1 %
Innskuddsdekning	85,1 %	80,0 %
Innskuddsdekning inkl. EBK	57,8 %	52,6 %

* EK-avkastning etter beregnet skatt – Annualisert

** Soliditet er beregnet som EK etter beregnet skatt over FVK

Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert

	2019	2018
Soliditet		
Ren kjernekapitaldekning	21,06 %	19,11 %
Kjernekapitaldekning	21,06 %	19,11 %
Kapitaldekning	23,41 %	21,48 %
Leverage ratio	10,11 %	9,84 %
Likviditet		
LCR	171 %	145 %
NSFR	138 %	146 %

NOTE 25 – REGNSKAPSPRINSIPPER – Overgang til IFRS fra 2020

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Fra 2020 vil banken utarbeide første årsregnskap avlagt i samsvar med IFRS som fastsatt av EU i tråd med

§ 1–4, 1. ledd b) i forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak.

Banken har valgt ikke å omarbeide sammenligningstall iht. forskriftens § 9–2.

Regnskapsprinsippene som er beskrevet blir anvendt i utarbeidelsen av selskapets årsregnskap for 2020 og for utarbeidelsen av IFRS åpningsbalanse pr. 1. januar 2020 som er bankens overgangsdato for konvertering til IFRS. Se note 25 for åpningsbalanse og effekter av overgang til IFRS.

Sammenligningstallene for 2019 er ikke omarbeidet og er dermed i samsvar med NGAAP.

I samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak har selskapet valgt å unnlate å anvende IFRS 16 Leieavtaler for regnskapsåret 2020 og i stedet anvende tidligere anvendte prinsipper.

I henhold til forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak har selskapet valgt å regnskapsføre utbytte og konsernbidrag fra datterselskap i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

Banken vil unnlate å gi følgende notekrav etter IFRS:

1) IFRS 13. Det gis i stedet opplysninger om virkelig verdi i samsvar med forskriftens § 7–3.

2) IFRS 15.113–128

3) IAS 19.135 litra c og IAS 19.145–147.

SAMMENDRAG AV VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER IHT. PRINSIPPER SOM VIL GJELDE FRA 2020

PRINSIPPER FOR KONSOLIDERING OG REGNSKAPSMESSIG BEHANDLING AV TILKNYTTET SELSKAP

Banken har to datterselskap som er eiendomsmeglerforetak med 74,5 % eierskap og et eiendomsselskap med 100 % eierskap. Regnskapsprinsippene anvendes konsistent ved innarbeiding av eierinteresser og rapportering er basert på de samme regnskapsperioder som morsselskapet. Konserninterne transaksjoner og saldoer mellom de konsoliderte selskapene elimineres. Urealiserte tap er eliminert med mindre tapet skyldes verdifall. Fra og med 2020 vil konsolidering skje iht. IFRS hvor datterselskapets resultat og balanse iht. NGAAP ikke vil avvike vesentlig fra IFRS utover at datterselskapets eiendommer vil bli vurdert iht. verdireguleringsmetoden.

SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter rapporteres slik at de er i overensstemmelse med rapporterbare segmenter i henhold til den interne rapporteringen i Berg Sparebank.

INNTEKTSFØRING

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetode. Dette innebærer løpende inntektsføring av renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt. Renteinntekter på nedskrevne engasjementer beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi. Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester. Resultatføringen skjer når tjenestene er levert.

Utbytte fra investeringer resultatføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt på generalforsamling.

Leieinntekter inntektsføres løpende, etter hvert som de opptjenes.

FINANSIELLE INSTRUMENTER – INNREGNING OG FRAREGNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

FINANSIELLE INSTRUMENTER – KLASSIFISERING

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen.:

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Utlån: I forhold til klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler som er pengekrav klassifiseres basert på en vurdering av banken forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost

Utlån – Eika Boligkreditt, (EBK): Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til EBK som har belåningsgrad under 75 %. Bankens forretningsmodell tilsier at det ikke overføres boliglån som allerede er på bankens balanse til EBK. Banken har, siden opprettelsen av EBK, overført noen utlån fra egen balanse, men kun unntaksvis og med uvesentlige volum. Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

Likviditetsportefølje: Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Sertifikat- og obligasjonsgjeld: Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kunder og rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

MÅLING**MÅLING TIL VIRKELIG VERDI**

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder, fastsettes ved slutten av rapporteringsperioden med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter, uten fradrag for transaksjonskostnader. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettingsmetode. Slike verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

En analyse av virkelig verdi av finansielle instrumenter og ytterligere detaljer om målingen av disse oppgis i egen note i forbindelse med avleggelse av årsregnskapet for 2020.

MÅLING TIL AMORTISERT KOST

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost, og inntektene beregnes etter instrumentets effektive rente. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten.

MÅLING AV FINANSIELLE GARANTIER

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og beste estimat for vederlag ved eventuell innfrielse av garantien.

NEDSKRIVNING AV FINANSIELLE EIENDELER

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og fordringer på leieavtaler, omfattet.

Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. Dersom det oppstår et kredittap skal renteinntekter innregnes basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetning.

For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

NEDSKRIVNINGSMODELL I BANKEN

Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). SDC har videre utviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Forventet kredittap (ECL) beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med opprinnelig effektiv rente.

BESKRIVELSE AV PD MODELLEN

PD-modellen i Eika estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i 90 dager sammenhengende, i tillegg til andre kvalitative indikatorer som tilsier at engasjementet har misligholdt, jf. Kapitalkravsforskriften § 10-1.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholds sannsynlighet for de neste 12 måneder (PD). Personkundemodellen skiller videre på kunder med og uten boliglån. Bedriftskundemodellen skiller mellom eiendomsselskap, begrenset personlig ansvar og ubegrenset personlig ansvar.

Betalingsadferd krever 6 måneder med historikk før den får påvirkning i modellen. Det betyr at nye kunder vil ha 6 måneder med kun ekstern modell før intern modell blir benyttet. Modellene blir årlig validert og rekalkuleres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 måneder.

VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. Banken har definert vesentlig økning i kredittrisiko som en økning fra opprinnelig PD ved første gangs innregning (PD ini) for ulike nivåer for at modellen skal fange opp relativ utvikling i kredittrisiko.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) mindre enn 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

$$PD\ 12\ mnd. > PD\ 12\ mnd.\ ini + 0,5\ \%$$

og

$$PD\ liv > PD\ rest\ liv\ ini * 2$$

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) over eller lik 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

$$PD\ 12\ mnd. > PD\ 12\ mnd.\ ini + 2\ \%$$

eller

$$PD\ liv > PD\ rest\ liv\ ini * 2$$

BEREGNING AV LGD

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder.

Verdien av sikkerhetene er basert på estimert realisasjonsverdi.

EAD

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

FORVENTET KREDITTAP BASERT PÅ FORVENTNINGER TIL FREMTIDEN

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap.

Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarioer – base case, best case og worst case – for forventet makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid. Variablene arbeidsledighet, oljepris, boligpriser, husholdningers gjeld, bankenes utlånsrente og kronekurs inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Vekting av scenarioene gjøres etter en ekspertvurdering.

Følgende makrovariabler er benyttet i de ulike scenarioene for åpningsbalansen pr. 01.01.2020:

	2020	2021	2022	2023
Base case				
Arbeidsledighet (nivå)	3,8 %	3,8 %	3,9 %	3,9 %
Gjeld husholdning (endring)	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,1 %	4,0 %	4,2 %	4,6 %
Oljepris (USD pr. fat)	65	63	62	61
	2020	2021	2022	2023
Worst case				
Arbeidsledighet (nivå)	5,1 %	6,2 %	6,3 %	6,0 %
Gjeld husholdning (endring)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	7,2 %	5,5 %	4,7 %	4,1 %
Oljepris (USD pr. fat)	30	30	30	30
	2020	2021	2022	2023
Best case				
Arbeidsledighet (nivå)	3,3 %	3,1 %	2,9 %	2,7 %
Gjeld husholdning (endring)	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,3 %	4,2 %	4,4 %	4,8 %
Oljepris (USD pr. fat)	80	80	80	80

OVERTAGELSE AV EIENDELER

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verdivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

PRESENTASJON AV RESULTATPOSTER KNYTTET FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI

Realiserte gevinster og tap, samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet medtas i regnskapet under "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår. Gevinst, tap og verdiendringer på finansielle instrumenter klassifisert som virkelig verdi over utvidet resultat føres over utvidet resultat. Utbytte på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter føres over resultatet når bankens rett til utbytte er fastslått.

SIKRINGSBOKFØRING

Berg Sparebank benytter ikke sikringsbokføring.

MOTREGNING

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag. Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler i form av inventar og driftsløsøre er vurdert til anskaffelseskost fratrasket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpspris, inkludert avgifter/skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris over driftsmidlenes brukstid.

Bygninger og tomter er eid av 100 % eid datterselskap, og er i konsernregnskapet vurdert iht. verdireguleringsmetoden som medfører oppregulering av verdi til virkelig verdi ved overgangen til IFRS i 2020. Bygninger avskrives på samme måte som tidligere, mens verdiregulering vil bli regnskapsført over utvidet resultat.

IMMATERIELLE EIENDELER

Det er ingen balanseførte immaterielle eiendeler 31.12. bortsett fra utsatt skattefordel.

NEDSKRIVNING AV MATERIELLE EIENDELER

Ved hvert rapporteringstidspunkt og dersom det foreligger indikasjoner på fall i materielle og immaterielle eiendelers verdi, vil eiendelenes gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrekk av salgskostnader og bruksverdi. Eiendelenes balanseførte verdi nedskrives dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansielle leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Fra 2021 vil banken følge prinsippene i IFRS 16 for regnskapsføring av leieavtaler.

SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Bankens regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

PENSJONSFORPLIKTELSE

Pensjonskostnader og – forpliktelser følger IAS 19. Banken omdannet i 2016 den kollektive ytelsesbaserte ordningen til innskuddsbasert ordning for alle ansatte. Adm. banksjef har i tillegg en egen avtale om supplerende ytelsespensjon. I tillegg har banken AFP-ordning. For innskuddsordningen betaler banken innskudd til privat administrerte livs- og pensjonsforsikringsselskap. Banken har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene kostnadsføres fortløpende og regnskapsføres som lønnskostnad. AFP-ordningen behandles regnskapsmessig som innskuddsordningen.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle-, investerings-, og finansieringsaktiviteter. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som løpende renter knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner, – samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter. Likvider omfatter kontanter og fordringer på Norges Bank.

Tabell 1:

Finansielle eiendeler	31.12.2019		01.01.2020	
	Etter årsregnskapsforskriften		Etter IFRS 9	
Kontanter og innskudd i Norges Bank	Amortisert kost	69.625	Amortisert kost	69.625
Innskudd i og fordringer på kredittinstitusjoner	Amortisert kost	52.619	Amortisert kost	52.619
Utlån til kunder	Amortisert kost	2.929.328	Amortisert kost	2.924.626
	Virkelig verdi over resultatet	-	Virkelig verdi over resultatet	-
		-	Virkelig verdi over utvidet resultat	-
Verdipapirer – rentepapirer	Laveste verdis prinsipp	209.821	Virkelig verdi over resultatet	209.821
		-		-
Verdipapirer – egenkapitalinstrumenter	Laveste verdis prinsipp	-	Virkelig verdi over resultatet	-
	Kostpris	253.146	Virkelig verdi over utvidet resultat	302.912
Anleggsmidler, bygninger	Kostpris	4.488	Verdireguleringsmodell	5.976
Totalt		3.519.027		3.565.578

Tabell 2:

	31.12.2019 Etter årsregnskapsforskr.	Reklassi- fisering	Verdi- justeringer	01.01.2020 Etter IFRS 9
Amortisert kost				
Kontanter og innskudd i Norges Bank				
Åpningsbalanse forskrift og sluttbalanse IFRS 9	69.625	-	-	69.625
Innskudd i og fordringer på kredittinstitusjoner				
Åpningsbalanse forskrift	52.619			
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap				
Sluttbalanse IFRS 9				52.619
Utlån til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	2.929.328			
Reklassifisert til virkelig verdi over resultatet				
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			498	
Verdijustering: Uamortiserte gebyrinntekter			-5.200	
Sluttbalanse IFRS 9				2.924.626
Investeringer i verdipapirer – rentepapirer				
Åpningsbalanse forskrift	209.821			
Reklassifisert virkelig verdi over resultatet		-		
Sluttbalanse IFRS 9		-209.821		
Investeringer i verdipapirer – egenkapitalinstrumenter				
Åpningsbalanse forskrift	253.146			
Reklassifisert til virkelig verdi over resultatet				
Reklassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat		-253.146		
Sluttbalanse IFRS 9				-
Anleggsmidler				
Åpningsbalanse forskrift	4.488			
Reklassifisert til virkelig verdi over resultatet				
Reklassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat		-4.488		
Sluttbalanse IFRS 9				
Finansielle eiendeler til amortisert kost	3.519.027	-467.455	-4.702	3.046.870
	31.12.2019 Etter årsregnskapsforskr.	Reklassi- fisering	Verdi- justeringer	01.01.2020 Etter IFRS 9
Amortisert kost				
Ubenyttede kreditter til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	195.571	-	-	-
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap	-	-	-120	-
Sluttbalanse IFRS 9	-	-	-	195.451
Garantier til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	19.690	-	-	-
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap	-	-	-64	-
Sluttbalanse IFRS 9	-	-	-	19.626
Finansielle forpliktelser til amortisert kost	215.261	-	-184	215.077
Virkelig verdi over resultatet				
Utlån til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	-	-	-	-
Reklassifisert fra amortisert kost				
Verdijustering til virkelig verdi				
Sluttbalanse IFRS 9				-
Investeringer i verdipapirer – egenkapitalinstrumenter (obligatorisk)				
Åpningsbalanse forskrift	-			
Reklassifisert fra laveste verdis prinsipp				
Verdijustering til virkelig verdi				
Sluttbalanse IFRS 9				-
Investeringer i verdipapirer – rentepapirer (valgt)				
Åpningsbalanse forskrift	-			
Reklassifisert fra amortisert kost		209.821		
Verdijustering til virkelig verdi			-	
Sluttbalanse IFRS 9				209.821
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	-	209.821	-	209.821

	31.12.2019 Etter årsregnskapsforskr.	Reklassi- fisering	Verdi- justeringer	01.01.2020 Etter IFRS 9
Virkelig verdi over utvidet resultat				
Utlån til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	-	-	-	-
Reklassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat				
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-	
Sluttbalanse IFRS 9				-
Investeringer i verdipapirer – egenkapitalinstrumenter (valgt)				
Åpningsbalanse forskrift	-			
Reklassifisert fra kostpris		253.146		
Verdijustering til virkelig verdi			49.766	
Sluttbalanse IFRS 9				302.912
Investeringer i verdipapirer – rentepapirer				
Åpningsbalanse forskrift	-			
Reklassifisert fra amortisert kost		-		
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-	
Sluttbalanse IFRS 9				-
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	-	253.146	49.766	302.912
	31.12.2019 Etter årsregnskapsforskr.	Reklassi- fisering	Verdi- justeringer	01.01.2020 Etter IFRS 9
Virkelig verdi over utvidet resultat				
Anleggsmidler				
Åpningsbalanse forskrift				
Reklassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat, verdireguleringsmodell		4.488	-	-
Verdijustering til virkelig verdi		-	1.488	-
Sluttbalanse IFRS 9		-	-	5.976
Anleggsmidler virkelig verdi over utvidet resultat, verdiregule	-	4.488	1.488	5.976
Sum finansielle eiendeler	3.519.027	-	46.551	3.565.578
Sum finansielle forpliktelser	215.261	-	-184	215.077

Tabell 3:

	Utlåns- forskriften	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskrivninger
Utlån til og fordringer på kunder	12.559	1.050	7.841	3.170	12.061
Ubenyttede kredittrammer til kunder	-	51	69	-	120
Garantier til kunder	-	3	61	-	64
Utlån via EBK	-	288	-	-	288
Verdipapirer	-	-	-	-	-
Sum nedskrivninger	12.559	1.392	7.971	3.170	12.533
Bokført som reduksjon av balanseposter	12.559	1.339	7.841	3.170	12.469
Bokført som avsetning på gjeldspost xxx	-	54	130	-	

Tabell 4:

Avstemming av overgangseffekter

	Total egenkapital
Egenkapital 31.12.2019 iht. NGAAP	450.869
Verdiendring på innskudd i banker	-
Verdiendringer på utlån til kunder	-3.173
Verdiendring på obligasjoner	-
Verdiendring på egenkapitalinstrumenter (aksjer og andeler)	49.766
Verdiendring på ubenyttede kredittrammer og garantier	-138
Verdiendring på EBK	-216
Klassifisering av hybridkapital som egenkapital	-
Verdiendring på eiendommer	1.116
..	-
Egenkapital 01.01.2020 iht. IFRS	498.224

Beregnet økning i konsolidert kapitaldekning er ca 2%.

Tabell 5:

Egenkapitaloppstilling

	Spare- bankens fond	Gavefond	Fond for vurderings- forskjeller	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Sum egen- kapital
Sum egenkapital 31.12.2018	392.569	6.747	6.476	-	-	405.792
Utbetalt i 2019	-	-2.337	-	-	-	-2.337
Renter fondsobligasjon	-	-	-	-	-	-
Resultat 2019	42.778	4.000	634	-	-	47.412
Sum egenkapital 31.12.2019	435.347	8.411	7.111	-	-	450.869
Sum egenkapital 01.01.2020	435.347	8.411	7.111	-	-	450.869
Overgang til IFRS	-3.527	-	-	50.882	-	47.355
Omarbeidet egenkapital 01.01.2020	431.820	8.411	7.111	50.882	-	498.224

Til generalforsamlingen i Berg Sparebank

Filipstad Brygge 1, 0252 Oslo

Pb 1312 Vika, 0112 Oslo

Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 23 11 42 00

F +47 23 11 42 01

Uavhengig revisors beretning

www.rsmnorge.no

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Berg Sparebanks årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på kr 48 467 000 og et overskudd i konsernregnskapet på kr 48 523 000. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Berg Sparebank per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Berg Sparebank per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Norge AS is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

RSM Norge AS er medlem av/is a member of Den norske Revisorforening.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte

regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 5. mars 2020
RSM Norge AS

Inge Soteland
Statsautorisert revisor

Berg Sparebanks hovedkontor Halden:

Storgata 10

1771 Halden

Tlf. 69 19 60 00

Fax. 69 19 60 01

Avdelingskontor Fredrikstad:

Nygaardsgata 47-49 og 51

1601 Fredrikstad

Tlf. 69 19 60 00

**BERG
SPAREBANK**
Lokalbanken ved din side